

Att bota ondskan

– En rekonstruktion och uppföljning av Bjuvmordet, 1994

Examensarbete av Fredrik Lassen
Journalistprogrammet
Göteborgs Universitet, Våren 2007
Handledare: Hans Månson

Prolog

Söndagen den 20 november 1994 mördades 15-årige Thomas Michelsen på en mörk skolgård i Bjuv. Han hade gått ditt i sällskap med ett par av sina bästa vänner, bröderna György och Álmos Mészáros, 16 och 17 år. De sa till honom att de hade en överraskning och bad honom blunda. Därefter slog de ihjäl honom med hjälp av en plankor med ett vinkeljärn och en tio kilo tung sten.

När de senare erkände för polisen förklarade de att de inte hade haft något egentligt motiv till mordet mer än att de hade stört sig på Thomas och att det gav dem en kick att döda honom.

Reaktionerna blev starka i samhället när historien nystades upp. För de flesta människor var det otänkbart att ett så grymt brott kan ha begåtts utan ett avgörande motiv. Såväl poliser som åklagare och tidningsmakare försökte hitta orsaker bland rollspel och videovåld. Och när inget annat kom fram försökte Dagens Nyheter hitta förklaringen i den bibliska ondskan som alltid lurar under ytan i vårt samhälle.

Det här är berättelsen om två bröder som skapade ett starkt band mellan sig under en rörig uppväxt och hur de gått från att vara mobbade tontar till ondskefulla tonårsmördare och till att i dag leva ett normalt familjeliv.

***

1995-02-01, Säkerhetssalen i Malmö tingsrätt

Pang!

När tingsrättens ordförande slog klubban i bordet hade bröderna Álmos och György Mészáros dömts till vardera sex års fängelse.

”I förevarande mål är det mot bakgrund av Forsmans och Levanders uttalanden uppenbart att vård inom socialtjänsten inte kan komma ifråga. Förutsättningar saknas också att överlämna Álmos och György Mészáros till rättspsykiatrisk vård. Med hänsyn till brottets straffvärde kan de inte heller dömas till skyddstillsyn. Enär synnerliga skäl sålunda föreligger har tingsrätten att bestämma påföljden till fängelse.”

Med tanke på att de bara var 16 och 17 år gamla var fängelse ett hårt straff. Men hade de varit några år äldre hade deras brott troligtvis gett dem livstid. Det hade gått 72 dagar sedan de greps av polisen, misstänkta för mordet på deras vän, Thomas Michelsen.

Domen innebar att bröderna blev de, yngre än 18 år, som dömts till överlägset hårdast straff i Sverige. Sedan tidigare fanns 48 omyndiga personer i svenska fängelser. Bara tre med straff längre än ett år. Men för bröderna från Bjuv hade åklagaren yrkat på åtta års fängelse och direkt efter domen svarade han medierna att han skulle fundera över en eventuell överklagan. Thomas mamma var också besviken på att det bara blev sex år men poängterade att hon inte var ute efter hämnd enbart för hämndens skull.

***

Det var höst i Szentendre, en gammal ungersk stad med krokiga gränder där det är tätt mellan kyrkorna. Den ligger intill Donau just där floden gör en liten S-sväng 18 kilometer norr om Budapest.

Året var 1978. I Sverige hade riksdagen beslutat att införa kvinnlig tronföljd så att prinsessan Victoria en dag skulle få bli drottning. Veckan innan hade riksdagen röstat ner ett förbud mot försäljning av krigsleksaker, som förbudsivvrarna ansåg bidra till våldet i samhället.

I januari hade Ungern fått tillbaka sin kungakrona, S:t Stefanskronan som förvarats i Fort Knox kassavalv i USA dit den förts efter andra världskriget. Det hade dröjt 30 år innan USA tyckte att det var politiskt lämpligt att återlämna den. Kungakronan var ett tecken för Ungerns självständighet och ett bevis för folket att man kommit en bra bit på vägen sedan revolten 1956. Då tog ungerska folket till vapen och krävde fria val, större insyn i landets ekonomi och möjlighet för studenter att studera utomlands. Det var först när den nytillsatte premiärministern Imre Nagy i ett radiotal sa att Ungern skulle gå ur Warszawapakten som Sovjetunionen skickade trupper till landet. Revolten slogs ner och Imre Nagy blev en nationalikon när han dömdes till döden och avrättades den 16 juni 1958. Västvärlden stöttade det ungerska folket och Sverige var ett av de länder som snabbt beslöt att man skulle ta emot ungerska flyktingar.

Men 20 år senare, 1978, var Ungern fortfarande ett land styrt av kommunister. Kalla kriget pågick för fullt och USA och Sovjet tävlade om att bryta nya rymdrekord om att vistas längst i rymden, 96 dagar var det sovjetiska rekordet i september.

I Camp David såg USA:s president, Jimmy Carter, på när Israels premiärminister, Menachem Begin, och Egyptens president, Anwar Sadat, skrev under ett historiskt fredsdokument. Och i Szentendre var familjen Mészáros på väg att utökas från en trio till en kvartett.

Frigyes Mészáros hade träffat sin fru Beatrycze under en semester i Polen några år tidigare. Han var ungrare, hon polska. De brevväxlade under en tid och gifte sig 1976.

Året efter hade de fått en son, Álmos. Nu, ett och ett halvt år gammal, blev han presenterad för sin lillebror, György.

Familjen flyttade snart till Budapest. Där bodde de fyra tillsammans med Frigyes föräldrar i en lägenhet på ett och ett halvt rum. Ibland bodde också Frigyes brors familj, make, fru och dotter, i lägenheten. Det var vanligt för ungerska familjer att bo trångt under den här tiden och det var bara för familjen Mészáros att gilla läget.

Men efter ett par år fick familjen en egen lägenhet. En så kallad övergångslägenhet, på ett rum och kök. Lägenheten var mörk och möglig. Frigyes och Beatrycze gjorde sitt bästa för att rusta upp och snygga till bostaden under sin fritid. Beatrycze arbetade på daghem, utom under de sex månader hon var mammaledig. Frigyes arbetade som svarvare och hade dessutom ett extrajobb som försäkringsförsäljare. De försökte se till att barnen skulle ha det bra. De köpte ordentliga leksaker, sådana som inte fanns på det annars välutrustade daghemmet. Pojkarna lekte med bilar, lego och i daghemmets sandlåda.

1984 fick familjen utökning för tredje gången. Álmos och György fick en lillasyster.

Efter det fick familjen äntligen flytta från den gamla mögliga lägenheten till en fin, nybyggd som också låg i Budapest. Bröderna hade börjat skolan och redan tidigt märktes det att György hade väldigt lätt för att lära. Det räckte att han hörde en sak en gång så kunde han det. Han kunde långa sagor utantill, långt innan han lärt sig läsa och han lärde sig snabbt samma saker som sin äldre bror.

***

Både György och Álmos var bestämda efter domen. De ville inte överklaga. Sex års fängelse var ett hårt straff för någon som var under 18 år, men åklagaren hade yrkat på åtta år. Innan hade de mest varit rädda för att bli utvisade tillbaka till Ungern eftersom de inte var svenska medborgare ännu. De ville söka medborgarskap men föräldrarna hade inte gått med på det. Tanken var att de skulle göra det så fort de blivit myndiga och därför hade de också funderat på att vänta med mordet tills de var svenska medborgare så att de inte riskerade utvisning.

De visste inte att det straffet aldrig var aktuellt. Personer som invandrat till Sverige före 15 års ålder och som bott i landet i minst fem år får inte utvisas på grund av brott. Bröderna hade bott här i över sex år.

Också åklagaren valde att acceptera domen. Han tyckte att straffet var i underkant och att åtta år vore mer rättvist men han insåg att hovrätten troligtvis skulle komma fram till samma påföljd eftersom pojkarna var så unga.

En viss kritik syntes efteråt i massmedierna. Tingsrätten anklagades för feghet eftersom de valt ett mellanting, inte det hårdaste straffet och inte ett överlämnande till socialtjänsten. Rätten hade bara lämnat vidare problemet med hur bröderna skulle avtjäna sitt straff till kriminalvården.

Kändisadvokaten Leif Silbersky kritiserade brödernas advokater för att de inte hade överklagat domen. Han ansåg att det inte spelade någon roll att bröderna inte ville överklaga. Det var advokaternas ansvar att göra det i alla fall.

Uppmärksamheten kring fallet hade skapat en debatt om både rollspel och videovåld i Sverige. Dessutom hade ännu ett barnmord skett i Norge bara månaden före Bjuvmordet, då en femårig flicka hade sparkats till döds av tre jämnåriga pojkar.

Medieprofessorn Karl-Erik Rosengren hade i en debattartikel i DN förklarat att upp till 20 procent av våldet i samhället direkt eller indirekt orsakades av tv-våldet.

Varuhuskedjan Åhléns tog till en drastisk åtgärd och införde en icke-vårdspolicy som innebar att man i februari 1995 tog bort allt på leksaksavdelningarna som hade vålds- och krigskaraktär. Alla leksakspistoler som liknade riktiga bannlystes. Redan tidigare under julveckan hade man tagit bort alla rollspel.

Dessutom drog man in sin reklam hos TV3 i protest mot våldet i deras barnprogram.

***

Mitt i Donaufloren som delar staden i Buda och Pest ligger Margareta-ön, döpt efter S:t Margareta som levde på 1200-talet. Förr dominerades ön av kyrkor och kloster men under 1700-talet blev den bostad åt palatinerna, dåtidens främsta makthavare näst efter kungen. 1908 utnämndes platsen till en offentlig park och sedan dess har dess skogar, gräsytor och stränder varit populära utflyktsmål för turister och Budapestbor. Familjen Mészáros åkte ofta ut till ön när det fanns möjlighet. Under sommaren badade de på stranden och under våren plockade de blommor i den vackra parken. Pojkarna älskade att leka i de gamla slottsruinerna, där de hade snöbollskrig under vintrarna.

En höst när bröderna var sex och sju år gamla lekte de kurragömma bland träden som sträckte sig högt över deras huvud. Under tiden promenerade föräldrarna i parken och njöt av de vackra höstfärgerna.

Efter en stund tröttnade pojkarna på sin kurragömmalek. De gav sig istället ivrigt iväg på upptäcktsfärd i slottsruinerna. De klättrade upp på resterna av murar och tävlade i vem som kunde hoppa längst. Yngste brodern, György, hade bäst fäste och lyckades hoppa längre än sin storebror. Trots sin höjdrädsla pressade han sig själv och klättrade högre och tog större risker när han hoppade mellan ruinerna.

Efter en stund bestämde pojkarna sig för att leta upp sina föräldrar igen. Återigen tävlade de mot varandra när de sprang. Och György vann igen. Lycklig över att vara bättre än storebrorsan försökte han komma på varför. Varför var han så snabb just i dag? Då insåg han att han hade tagit på sig sina fotbollsskor när de gick hemifrån utan att tänka på det. Trots att han inte tyckte om att spela fotboll kändes skorna bra och den sex år gamla pojken såg skorna som anledningen till sitt övertag på brodern.

Glad över sina snabba skor bestämde han sig för att fira med att hoppa in i de stora högar med hopräfsade löv som fanns här och var i parken. Han skuttade in i lövhögen så att det yrde omkring honom. Det var något av det roligaste han visste och det dröjde en stund innan han hörde sin fars röst långt därifrån.

Han stannade upp, såg sig omkring och insåg att han var ensam. Plötsligt mindes han varningarna för de ormar och kryp som kunde finnas i lövhögarna på ön. Han kände något halt och kallt mot sig, som kröp. Kanske var det bara inbillning men han fick panik. Han hoppade ur lövhögen och sprang till sina föräldrar.

Först när han nådde föräldrarna märkte han att han haltade och frös om sin ena fot. Till Györgys fasa hade han tappat sin ena sko. Den sko som gjort att han kunde hoppa längre och springa fortare än sin storebror. Han grät förtvivlat och rusade

tillbaka till lövhögarna med föräldrarna efter sig. De letade och letade men hittade inte Györgys nya favoritsko.

György haltade gråtande med familjen hem, ledsen och bitter över att ha förlorat något han fäst sig vid.

***

Álmos fick som han ville. Han placerades på Mariefredsanstalten, ett fängelse för unga förstagångsförbrytare. Runt 65 procent av internerna var under 25 år och hade fått straff på runt fem, sex år. Ett viktigt kriterium var också att internerna inte fick ha något missbruk. Reglerna för Mariefredsanstalten kom på uppmaning av narkotikakommissionen under 80-talet. Narkotika var vanligt på anstalterna och undersökningar visade att många interner provade på knark för första gången under sin fängelsevistelse. Genom att hålla missbrukare borta och dessutom bara ta in förstagångsförbrytare undvek man att ungdomarna lärde sig knarka eller kom in i den så vanliga kåkmentaliteten. Även om det inte alltid gick att hålla narkotikan helt borta. Anstaltschefen, Pelle Granström, hade full koll på det. Det fanns ett återkommande mönster. Varje år i slutet av januari hittade personalen narkotika inne på området. Efter att interner varit hemma på jul- och nyårspermission kom de tillbaka till ett liv innanför murarna. Att behöva lämna familjen och återvända till verkligheten kan vara tungt. Då tog en del till droger, men personalen kände till denna återkommande trend och kunde snabbt få bort dem igen. Urinprov krävdes av internerna med jämna mellanrum, i snitt var tionde dag. De som var kända för att ha använt narkotika testades oftare. Det fanns en välvilja bland internerna för att få bort drogerna. Eftersom de flesta aldrig använt och inte ville använda föredrog man att det inte fanns alls på området. Álmos hade, liksom sin bror, aldrig provat på narkotika.

De första tre dagarna för Álmos var en introduktion på anstalten. Personalen tog hand om honom, visade honom runt på området och lärde honom rutinerna. Han fick se de gamla paviljongerna, byggda 1958, som innehöll 20 interner i varje. Och den nya paviljongen som nyligen hade invigts. Han fick se den gemensamma matsalen, gymmet och biblioteket. Personalen visade honom de olika sysselsättningar han hade att välja mellan. Komvux erbjöd grundutbildning upp till gymnasienivå. Och genom ett avtal med AMU, arbetsmarknadsutbildningen, erbjöds tre olika yrkesutbildningar. Metallutbildning, träutbildning och el/teleutbildning. För de som inte ville utbilda sig kunde man jobba i metallverkstaden eller snickeriet. Och passade inte det gick det alltid att jobba i matsalen eller städa och sköta andra sysslor på området.

Álmos ansökte om att få sitta i den nybyggda avdelningen, paviljong fem som hade två "ben" med 18 interner i varje. Till skillnad från de fyra, äldre paviljongerna fick internerna här själva ta hand om matlagning och städning. De hade ett eget kök i paviljongen och även om de var låsta till att använda samma råvaror som användes i den stora matsalen fick de fria händer att skapa vad de

ville av det. De fick också lov att använda infrysna rester som annars brukade stoppas i en hink och säljas till en bonde som grismat. Dessutom hade cellerna egna toaletter och den lyxen kunde vara en anledning i sig att söka till paviljong fem.

***

Frigyes och Beatrycze bestämde sig för att lämna Budapest och köpa ett hus knappt fyra mil norrut, i utkanten av staden Vác. György var tveksam. Han trivdes i Budapest och den nya fina lägenheten.

Men i Vác fick familjen en vacker trädgård med fruktträd, buskar och ett grönsaksland. Och de kunde ha flera djur på den lilla gården. Grisar och ankor, hundar och katter, kycklingar och kaniner. György ville så gärna ha en egen hund och katt, men det gick inte på grund av allergi.

Vác, med sina 20 000 invånare, är en betydligt mindre stad än Budapest. Omringad av åkrar ligger den intill Donaus kant och har gjort så ända sedan 1000-talet. Dess läge vid floden hade gjort att staden länge varit en viktig handelsplats och en knutpunkt för transporter.

Frigyes hade förlorat jobbet som försäkringsförsäljare i Budapest och efter flytten till Vác började han arbeta som containerkontrollant.

Álmos var glad över att ha fått en lillasyster också. Han lekte mycket med György och det kändes inte som att han var äldre. Men han upplevde det som att fadern gjorde stor skillnad på sina söner. Álmos tyckte att han blev behandlad som om han var speciell och favoriserad eftersom han var den förstfödde. Han tyckte också att György behandlades illa och fick skulden för deras gemensamma hyss. György blev det svarta fåret, mot Álmos vilja.

***

Den ungerska kommunistledaren, János Kádár, hade lett landet sedan revolten 1956. Trots att han var styrd av det sovjetiska kommunistpartiet jobbade han för att se till att ungerska folket skulle få ha lite mer frihet. Ungern blev också det öststatsland som var mest öppet mot väst. Turister från USA, Kanada och Västeuropa reste till Ungern och spenderade pengar. Pengar som användes till att förbättra boendeförhållanden för det ungerska folket.

Men även om landets befolkning hade ett friare liv än flera andra bakom järnridån var det nästan omöjligt att resa utanför landets gränser. Det var först 1988 som reglerna ändrades och invånarna kunde skaffa ett pass som gällde för mer än ett land åt gången.

När utlandsresor plötsligt blev möjliga bestämde sig Frigyes och Beatrycze för att emigrera. Men de avslöjade inte sina planer för barnen, som nu var tre, åtta och tio år gamla. De sa att de skulle resa till Polen för att besöka släktingar. De packade sina väskor och gav sig av norrut. Men i stället för att stanna i Polen reste de vidare över Östersjön.

När de kom till Sverige i början av sommaren hyrde de en stuga vid stranden i Ystad. Där bodde de några dagar som vanliga turister. Barnen tyckte det var spännande att få se och uppleva ett nytt land. Det var först när familjen tog kontakt med myndigheterna och fick flytta till Stockholm som barnen förstod att de skulle stanna i Sverige.

Familjen blev inhysta på ett hotell i huvudstaden och i augusti fick de flytta in på flyktingförläggningen i Vejbystrand, norr om Ängelholm i nordvästra Skåne.

Här fick Álmos och György gå i skola och börja lära sig svenska. De hamnade i samma invandrarklass men redan efter 4-5 månader fick György flytta upp till en högre klass eftersom han lärt sig svenska så snabbt. Det fanns flera andra ungerska flyktingar i skolan och György, som var mer öppen och nyfiken än sin storebror, fick snabbt ungerska vänner.

Han träffade också en flicka på flyktingförläggningen. Hon var några år äldre än honom och han blev väldigt förtjust i henne. Men hon var redan tillsammans med en annan kille, en äldre kille som var 15—16 år gammal. György tyckte inte om det och gick till hennes föräldrar och berättade att deras dotter hade ihop det med en äldre kille.

Lite senare varnade Álmos sin lillebror i skolan. Han sa till honom att den där äldre killen väntade på honom inne i aulan. György bestämde sig för att helt enkelt

springa förbi aulan så fort han kunde och ta sig hem. Men killen hann ifatt honom och sparkade ner György. Han fortsatte att sparka på den tio år gamla pojken när han låg ner.

Efteråt förnekade han allt. Men György skulle inte glömma det. Även om han var för liten då så ville han ge igen. Flera år senare ville han fortfarande döda den killen.

Året därpå fick familjen flytta till en annan flyktingförläggning i småländska Markaryd, precis på gränsen till Skåne och Halland. Här fick de en större bostad men lägenheten var smutsig och möglig.

Föräldrarna oroade sig för att familjen inte skulle få uppehållstillstånd. De hade sagt att de kom till Sverige på grund av förföljelse i Ungern. Men i första hand var det för att få det bättre.

Varken György eller Álmos kände av oron. Och på våren 1990 fick familjen äntligen beskedet att de fick stanna i Sverige, av humanitära skäl och inte politiska.

De fick en kommunplats i Bjuvs kommun och blev placerade i Ekeby, ett samhälle med 3 000 invånare en mil söder om Bjuv. Här fick bröderna börja i vanliga skolan och hann gå en månad innan det var dags för sommarlov. Sommaren var en härlig tid för barnen. György tyckte att han kommit till himlen, efter två år på olika flyktingförläggningar. Han hade nära till både skogen och fotbollsplanen där han och Álmos lekte tillsammans.

Men allt var inte guld och gröna skogar. Här slog bröderna sig, som de senare skulle kalla det för, in på ”den kriminella vägen”, när de tuttede fyr på en arbetsbod och även startade en mindre gräsbrand. De klarade sig undan utan misstankar.

Föräldrarna fick snabbt jobb och i oktober hade de råd att köpa ett eget hus, i Bjuv. Återigen fick barnen flytta till en ny bostad.

***

Professor Anders Forsman hade i sitt utlåtande uppgett att bröderna borde hållas isär under strafftiden, för deras egen skull. De behövde var och en för sig få den vård som skulle kunna göra dem friska.

Interner runt om i landet hotade med att slå ihjäl bröderna om de placerades på samma fängelse som dem. Men bästa lösningen var ändå att placera Álmos på Mariefredsanstalten. Där skulle det förhoppningsvis finnas tillräckliga resurser för rehabilitering.

Det stora problemet var György, den intelligente, drivande brodern som beskrev sig själv som schizofren och sociopat.

Sten Levander, professorn som undersökt György i Malmö, var tuff i sitt utlåtande till rätten. Han skrev:

”Prognosen är hygglig med avseende på framtida kriminalitet och farlighet om György får precis rätt behandling under tillräckligt lång tid (= flera år). Den är dålig om han inte får det. En möjlighet är att han utvecklar mer allvarliga psykiatriska symtom på sikt. En annan möjlighet är att den nuvarande intrapsykiska turbulensen stelnar till en hatisk, psykopatisk störning.

Hans begåvning gör då att den framtida farligheten kan bli stor.”

Levander var också väldigt kritisk till de möjliga påföljderna. Enligt honom var både fängelse och överlämnande till socialtjänsten ”gravt olämpliga påföljder”. Han gav också en känga till politikerna som inte sett till att det fanns bättre alternativ för rättsväsendet att ta hand om unga brottslingar.

”György lär väl få offras under tiden som politikerna tänker. Det har de gjort, utan positiva resultat, under de senaste 30 åren.”

Men György var inte den enda som gav kriminalvården huvudbry. I juni 1994 hade 24-åriga Mattias Flink öppnat eld mot oskyldiga i Falun och dödat sju personer. Inte heller Flink hade bedömts lida av allvarlig psykisk störning under brottet och efter att ha överklagat så fastställde hovrätten hans livstidsdom den 13 februari. Och liksom György skulle Flink behöva mycket vård. Kriminalvården tvingades hitta en ny lösning för att ta hand om dessa nya brottslingar.

I Norrköping finns landets äldsta fängelse, uppfört 1790. Den här tiden var det diskussioner om hur fängelset skulle användas. Eftersom det ligger mitt i centrala Norrköping var det tveksamt om man skulle fortsätta att ha tunga brottslingar där. Fängelset hyste en bunker med två flyglar, den västra och den östra. I den västra fanns små avdelningar med plats för fem interner i varje. Ungdomarna kunde placeras i bunkern där de inte beblandades med äldre, erfarna brottslingar.

Som en direkt följd av domen mot bröderna Mészáros skapades nu en avskild ungdomsavdelning i Norrköping för landets tyngsta ungdomsbrottslingar. György sattes i en avdelning där han bara skulle ha kontakt med ytterligare fyra interner. Till att börja med var de bara fyra, György, Mattias Flink och två unga medlemmar från militärligan. Ligan som legat bakom bland annat vapenstöld, bankrån, postrån och en sprängning på centralstationen i Stockholm 30 december 1991.

***

Sena änden av Bjuv ligger Findus. Hit kommer besökare under sommaren för att vara med på ärtsafari då de får se hur det går till att skörda och frysa in ärtor i stora mängder. I andra änden av Bjuv, knappt tre kilometer bort, ligger de mindre industrierna, nära länsväg 110 som norrut leder till E4:an och söderut når Landskrona och E6:an.

Rakt igenom Bjuv skär järnvägen som går från Helsingborg till Åstorp och vidare. Mitt i centrum delar järnvägen sig och ett sidospår låter tåget från Helsingborg vika i en vid sväng åt höger och vidare bort till Findus. Sidospåret bildar en effektiv avgränsning av samhället med villor tätt intill på ena sidan spåret och åkrar på andra.

En av Bjuvs stoltheter är det svampformade vattentornet som ståtligt höjer sig 40 meter över det plana samhället. Om kvällarna är det upplyst så att det syns över stora delar av den platta kommunen.

Friluftsbadet, som invigdes 1967 och var ett av de första i länet, är under somrarna ett populärt tillhåll för barn och ungdomar som inte kan ta sig de två milen till stränderna i Helsingborg eller Ängelholm.

Kommunen beskrivs ofta som ett gruvsamhälle. Stenkolsbrytningen tog fart här under 1800-talet och ledde till att järnvägen byggdes ut och folkmängden ökade. Men sedan 1979 är gruvan nedlagd och öppen endast under sommaren för intresserade museibesökare.

Bjuv har ett centrum som ser ut som alla andra centrum i små tätorter på runt 7 000 invånare. Det finns ett systembolag, post, bank, Konsum och mitt emot ligger folkets hus och gatuköket där tonåringarna gärna står och jämför sina mopeder på kvällar och helger.

Beger man sig norrut kommer man till Gunnarstorp, en del av kommunen som ligger lite för sig själv på grund av en 350 meter bred dalgång som hindrar bebyggelse. Fortsätter man igenom Gunnarstorp och korsar järnvägen når man snart Söderåsen med sina populära vandringsleder.

1990 flyttade familjen Mészáros in i ett vitputsat 1,5-planshus i centrala Bjuv. Det var den största bostad familjen någonsin haft. Det fanns flera rum i huset och även en tillbyggnad där familjen kunde ha en egen affärsverksamhet med fyndmarknad och cykelförsäljning. Trädgården var inte stor. Tätt intill planket som avgränsade mot baksidan låg ett villakvarter och bredvid huset fanns en industrilokal med lastkajer för lastbilar.

Men trädgården hade en gräsplätt och mitt i fanns ett klätterträd. Dessutom kände bröderna till Bjuv lite, så för första gången sedan de kom till Sverige behövde de inte flytta till en helt ny, okänd plats.

Efter att järnvägen delat sig svänger spåret åt höger bort mot Findus. Eftersom det sällan kommer tåg på den här järnvägen används den ofta som promenadstig.

Bröderna hade haft en del svårigheter med att skaffa sig svenska vänner. Även György, som annars hade lätt för att ta kontakt med nya människor, hade främst fått vänner bland andra ungerska flyktingar. Och det blev inte lättare i Bjuv. Första skoldagen fick György presentera sig för sina klasskamrater i sjätte klass på Brogårdskolan. Han skrev sitt namn på tavlan och berättade lite om sig själv. Han nämnde också det smeknamn han fått i Sverige, "Gurkan". Ett namn han fått eftersom hans svenska klasskamrater tyckte att György var för svårt att uttala. Det blev också ett namn han tvingades leva med under skoltiden i Bjuv.

Även Álmos hade problem. Han mobbades för sin röst, för sitt utseende, allt som barn kunde komma på. För en 13-åring som redan tidigare känt sig osäker och dessutom hade problem med att lära sig det nya språket tog han det hårt. Han mådde psykiskt dåligt. Han funderade över vad han gjorde för fel och blev blyg. Det gick så långt att han började fundera över om livet var värt att leva.

Brödernas kriminella bana fortsatte också. De började göra inbrott i bilar, fast de nöjde sig med att ta bilar som stod olåsta. Det blev inga stora byten men att begå brott gav dem en kick. De hade snattat redan då de bodde i Ungern och nu började de känna en större kick ju större brott de begick. De var väldigt försiktiga och tog inga onödiga risker.

Så småningom lyckades bröderna ändå få lite nya vänner också i Bjuv. Álmos kände sig lite säkrare på sig själv när han hade vänner. Mobbningen fortsatte visserligen, men han tog inte lika illa vid sig.

György gick en annorlunda väg. När Álmos var blyg och tillbakadragen var György vildpannan som vågade göra sådant andra drog sig för. Bland annat drack han sig full när han var 12-13 år gammal då en kompis hade skaffat whisky och bjöd honom på den. György drack så mycket att han spydde. Men kompisen tog honom med sig hem, tvättade hans nerspydda kläder och torkade upp spyorna efter honom. När György hade nyktrat till hjälpte han honom hem och föräldrarna fick aldrig veta.

***

Tre månader efter domen inleddes en civilrättslig prövning mellan Thomas dödsbo och bröderna Mészáros. I den tidigare domen hade bröderna dömts att betala 25 000 kronor till Thomas mamma, Inger Michelsen, i skadestånd. Hon tog det som ett hån och avstod.

– Ibland undrar man om inte brottslingar blir bättre behandlade än brottsoffren. Vi måste se till att få högre ersättningar i Sverige, sa hon till Helsingborgs Dagblad den 23 maj.

Tillsammans med sin familj krävde de bröderna på totalt 1,2 miljoner kronor plus ränta.

– Jag vet att det är ett högt skadestånd. Men jag vill väcka opinion.

Det dröjde nästan ett år innan fallet togs upp i rätten. Den 18 april 1996 var det dags. Familjen Michelsen hade krävt att hela familjen, föräldrarna, bröderna och morföräldrarna, skulle ersättas likvärdigt. Familjen förklarade gång på gång för medierna att de inte var ute efter pengarna, de räknade inte ens med att få igenom sina krav. Men de ville sätta större fokus på offren och visa att inte bara de som bor ihop är anhöriga utan att alla tagit skada när en familjemedlem dödas.

Fallet var unikt i Sverige. Det var första gången som morföräldrar till ett offer krävde skadestånd.

Alla sex medlemmar av familjen fick vittna om hur de tagit skada av mordet. Bröderna berättade om hur de tappat livsgnistan. Pappan talade om sina ständiga grubblerier. Den som hade det svårast var mormodern. Hon fick kämpa för att hålla tillbaka gråten så att hon kunde berätta om hur familjen hade svårt att ens prata om vad som hänt.

– Visst finns det dagar då vi kan tala om det här på ett normalt sätt. Men oftast går det inte. Jag bara gråter.

En chefspsykolog vittnade om att familjemedlemmarna var i behov av kvalificerad hjälp. Han gav också den ovanliga uppmaningen till rätten att oavsett vad deras beslut skulle bli så ville han att de åtminstone skulle erkänna familjens sorg.

Den 3 maj dömde Helsingborgs tingsrätt bröderna till att betala ett skadestånd på 300 000 kronor, 50 000 till vardera familjemedlem. För första gången hade även morföräldrar räknats som närstående till ett brottsoffer i Sverige.

Ett år senare gick Thomas morfar bort. Och några månader senare även hans mormor. Enligt Inger Michelsen var det som en följd av mordet på Thomas. De tappade livsgnistan helt och lyckades aldrig återhämta sig.

***

Efter ett år i Bjuv fick György byta till Varagårdsskolan där högstadiet, klass sju till nio, fanns. Men han gick fortfarande med samma klass som han hamnat i året tidigare. Han trivdes inte med dem, fick aldrig någon riktig vän där.

För Simon var det annorlunda. Han hade liksom bröderna Mészáros kommit från Ungern till Sverige och bodde sedan några år tillbaka i Bjuv. Men han hade skaffat sig många vänner och var en populär kille i skolan. Han var visserligen ett år yngre än György men han kände ändå att han borde ställa upp och vara lite schysst mot honom. De blev snabbt vänner. Och genom Simon fick György även lära känna hans klasskamrat, Thomas Michelsen, en kille som hade glasögon, var kraftigt byggd och spelade rollspel. Rollspel var något nytt för György. Thomas bjöd hem honom och Simon, för att vara med och spela.

Thomas var spelledare och styrde spelen, bestämde vad som skulle hända och när. Han var som en regissör till en film. György och Simon var skådespelarna, som fick improvisera sina handlingar och reaktioner.

Favoritspelet var Drakar och Demoner. Spelarna fick välja olika mytiska varelser att spela med. Varelserna hade olika egenskaper och färdigheter som sedan skulle användas på bästa sätt för att lösa olika uppdrag. Med hjälp av en tärning avgjordes om spelaren skulle lyckas med sina avsikter. Förutom Drakar och Demoner spelade de ibland också rollspelet Mutant. Ett spel som utspelade sig i framtiden med människor som drabbats av mutationer eller som skaffat olika implantat för att förbättra sina kroppar och dess färdigheter.

Rollspelet var mycket lockande för György. De spelade ofta och alltid hemma hos Thomas. Brödernas far hade nämligen förbjudit dem att ta hem kompisar. Han menade att han ville ha lugn och ro när han kommit hem från arbetet. Det skapade en del irritation i familjen. Efterhand började György bråka mer och mer med fadern. Álmos kände fortfarande som att han favoriserades och att György fick ta onödigt mycket skit. Men bråket hemma gjorde att bröderna tydde sig ännu mer till varandra.

De gillade Thomas. I deras ögon var han en snäll pojke som lät dem vara hemma hos honom så ofta. Álmos började också vara med i rollspelen. De var glada över att ha träffat en vän som inte såg ner på dem för att de inte var svenskar.

Vid ett tillfälle var Thomas också med när bröderna begick ett av sina småbrott. Det var samma kväll som Thomas konfirmerats. Det hade varit lite festligheter i familjen Michelsens radhus under kvällen. Álmos och György hade som vanligt

visat sig från sin goda sida och hjälpt Thomas mamma att bära fram kakor och fikat. Men de höll sig lite utanför kalaset och umgicks inte så mycket med Thomas släktingar.

Senare på kvällen kom Thomas in i köket, tog med sig en vinflaska och gick ut till bröderna. Men hans mamma upptäckte snabbt att det saknades en flaska och gick ut och krävde tillbaka den. För även om hon insåg att hennes yngste son kommit upp i den ålder då alkohol börjat verka spännande så tänkte hon inte låta honom komma undan med det.

Men till slut lyckades ändå Thomas sno med sig en flaska ut. Vid midnatt gick han och bröderna iväg till Brogårdaskolan där de satte sig och delade på vinet. När de skulle gå hem gick de förbi en busshållplats och strax i närheten låg en man i 45-års ålder som fått lite för mycket att dricka och hade däckat på trottoaren. De gick först förbi honom men så föreslog György att de skulle råna honom. Han skulle själv kolla igenom mannens fickor medan Thomas stod redo för att slå till honom om han skulle vakna. Thomas gick med på det.

Först närmade de sig mannen försiktigt. György knuffade lite på honom för att se om han skulle vakna. Thomas ställde sig i försvarsställning och György fick snabbt fram mannens svarta skinnpåsbok från hans vänstra bakficka. Bytet blev nio rikskuponger för 45 kronor och några växelmynt. Ännu ett brott kunde läggas till brödernas cv.

***

Utänför Mariefredsanstalten, som ligger två kilometer nordöst om Mariefreds centrum, finns skog och åkermark. Men av det kunde varken Álmos eller övriga interner se, på grund av muren. De fick nöja sig med området innanför. Varje kväll, klockan 17, var det gemensam promenad på fångelsegården. Då fick alla interner en chans att umgås. En timme på vinterhalvåret och två timmar på sommaren, då solen stannar uppe längre. Övrig tid höll sig internerna till sin egen paviljong och umgicks bara med dem i granncellerna.

Álmos hade ställt sig på kölistan till el/teleutbildningen, ett logiskt val efter att han redan läst nästan tre terminer på gymnasiet. Anstaltens mål var att alla skulle få gå den utbildning de själva ville. Om det var fullt på en utbildning fick internen stå på kölistan. Under tiden hade han ändå möjlighet att vara i metallverkstaden eller snickeriet. Då gällde det att sköta sig för att inte tappa sin plats på kölistan. Ett system som gav internerna en anledning att hålla sig i skinnet.

Förutom yrkesutbildningen gick det att få övrig gymnasieutbildning av lärare från komvux. Anstalten hade ungefär tre lärartjänster på heltid för sina 110 interner. Utbildningen gavs individuellt, vilket var enda möjligheten eftersom alla låg på olika nivåer när de kom dit.

För de som ville fanns det möjlighet att träffa en psykolog för individuella samtal. En gång per vecka. 45 minuter per gång. Men det gällde att internen kände sig motiverad. Både psykologen och internen fick rapportera till ledningen om hur det gick och om de ville fortsätta. Álmos var en av dem som tog denna extra hjälp. Han behövde inte vara rädd för att bli hånad av övriga interner, eller för att bli kallad knäpp. Att ha samtal med psykologen var allmänt accepterat i den annars tuffa, machoinriktade miljön.

Värre var det för sexförbrytarna. Till skillnad från många andra anstalter satt sexförbrytarna här ihop med övriga, rånare och mördare. De, knappt ett tiotal, kunde förvänta sig tuffa tag så fort det kom fram vad deras brott var. För att ge dem en chans tvingades anstaltschefen, Pelle Granström, införa en regel om att den som slog tvingades lämna anstalten medan den som blev slagen fick stanna. Eftersom de flesta inte gärna ville flyttas till Kumla, där klimatet var betydligt hårdare, höll de sitt avstånd till sexförbrytarna. De frös ut dem helt. Vägrade sitta vid samma bord i matsalen. Men av det märkte Álmos ingenting.

I paviljong fem fungerade anstaltsledningens idé, om att internerna själva skulle ha hand om matlagningen, bra. Det hände att städningen inte sköttes till hundra

procent. Då lät man sköterskan göra en inspektion av lokalerna. På hennes inrådan hotade då ledningen att stänga köket på grund av osanitära förhållanden. Det brukade räcka för att internerna tillsammans skulle ta tag i saken. Bara vid ett tillfälle tvingades ledningen göra allvar av sitt hot. Då fick internerna äta tre dagar i stora matsalen, ihop med internerna i de gamla paviljongerna. Men efter det gick allt bra.

***

rots sina nyvunna vänner i Bjuv måste György inte bra. Han kände som att livet var fullt med motgångar och han tog det hårt. Han kände sig deprimerad. Det tidigare intresset för skolan och lusten att lära sig nya saker hade domnat bort. Han skötte fortfarande skolan som han skulle men orkade inte göra det där lilla extra som hade krävts för att jobba upp betygen. När han gick ut nian hade han 3,3 i snitt. Det var fortfarande klart över medel men han kände själv att hade han bara velat så skulle han kunnat höja det. Sina få lyckliga stunder upplevde György när han spelade rollspel. Då fick han möjlighet att styra sin rollfigurs öden och när han åstadkom något i spelet kändes det nästan som han presterat något verkligt. Njutningen gjorde att han ville spela oftare och oftare. Han kände sig nästan beroende av rollspelandet. Och med det beroendet blev han också mer bunden till Thomas, som hade samlat på sig spel och utrustning för stora pengar. De spenderade mycket tid hemma hos honom, även när de hade hyrt filmer som de såg tillsammans, eftersom bröderna inte fick lov att ha vänner hemma.

Men efterhand ändrades Györgys syn på Thomas. Han hade känt sig överlägsen honom, för att han var ett år äldre men också för att han kände sig smartare än honom. Men när de umgicks kunde Thomas göra och säga saker som irriterade honom. György hade börjat leda en del av rollspelsäventyren men trots det fortsatte Thomas att försöka läxa upp honom om hur spelet gick till. När Thomas hade fastnat i en del av spelet kunde han göra en ändring som innebar att han klarade sig ur knipan. György tyckte inte det var rätt att göra så. ”Fusk? Det finns inte fusk i rollspel”, kunde Thomas svara honom. György hade svårt att acceptera det och det gjorde honom förbannad. Det fick honom att känna sig underlägsen Thomas och det gjorde honom bara ännu mer förbannad.

Det hjälpte inte heller att Thomas började förändras utseendemässigt. Den snälla, mobbade pojken hade börjat styrketräna och i stället för att vara lite kraftig började han få större muskler och en välproportionerad kropp. Han skaffade linser i stället för sina glasögon och med bättre utseende kom ett större självförtroende. Thomas blev mer självständig och började hitta på saker på egen hand och inte bara ihop med György, Álmos och Simon. Det störde György som tyckte att Thomas ville visa att han var bättre än dem.

Álmos hade inte känt sig irriterad på Thomas. Tvärtom var han glad och tacksam över att ha fått några nära vänner att umgås med. Även om han och hans bror alltid hållit ihop som goda vänner hade han efter några år i Bjuv börjat känna sig ensam. Hösten 1993 började han på en gymnasieskola i Helsingborg där han läste el/tele-

utbildning. För första gången på länge gick han inte på samma skola som sin lillebror. De kunde inte träffas på dagarna och på kvällarna när György var ute och umgicks med vänner satt Álmos ofta hemma i huset och hade tråkigt. När så György i början av 1994 hade tagit med Álmos och introducerat honom i rollspelsvärlden behövde han inte känna sig ensam längre. Han blev lika förtjust i spelet som sin lillebror och trivdes ihop med Thomas och Simon.

Det var först under ett rollspel som Álmos förstod att György störde sig på Thomas. Bröderna brukade ibland prata ungerska sinsemellan även när Thomas var med. Oftast tänkte de inte på det och Thomas brukade inte ta illa upp. Så under spelet sa György på ungerska att "Thomas är rätt retlig". Och efteråt när de gick därifrån började György gå in i detalj vad det var han störde sig på, hur Thomas reagerade på olika saker och hur han uppförde sig. Álmos hade inte tänkt på något av det tidigare men efterhand började han hålla med sin bror. Thomas hade flera felaktiga personlighetsdrag.

Györgys depression blev värre och värre. Det hade gått så långt att han började få självmordstankar. Han funderade på om han kunde skaffa en pistol för att kunna skjuta sig själv. Han visste inte riktigt vart han skulle vända sig för att få tag i en. Han hade en del vänner som han trodde kunde ha de rätta kontakterna. Men han kunde inte säga att han behövde en pistol för att skjuta sig själv. Det förstod han att ingen av hans vänner skulle hjälpa honom då. I stället kom han på idén att säga att han skulle skjuta Thomas. Han tyckte illa om Thomas men hade ingen tanke på att döda honom då. Det var enbart för sin egen del han ville ha ett vapen.

Den första han frågade visste inte ens vem Thomas var. Men det spelade ingen roll. Han kunde ändå inte skaffa fram en pistol.

György började prata med fler och fler. Hela tiden sa han att det var Thomas han skulle skjuta. När han sagt det tillräckligt många gånger började han själv tro på det. Det var Thomas som skulle dö. Han som hela tiden försökte vara överlägsen och skrytsam. Dessutom var han antagligen smygrasist också. Han visade det så klart inte öppet eftersom han umgicks med honom och Álmos men när de inte var med så pratade han säkert skit om dem.

György började prata med Álmos om det i början av hösten. Han förklarade att Thomas borde dö och att de borde göra det. Första gången Álmos hörde det trodde han inte på det. Han tänkte att det bara var något som György sa. Ingen av dem skulle kunna döda en människa.

György tvivlade egentligen också. Det var en sak att säga att man ska döda någon men en helt annan att göra det.

De fortsatte umgås med Thomas, spelade spel och såg filmer ihop med honom. För trots att de båda hade börjat tycka illa om honom hade han fortfarande en del bra egenskaper. Och så hade han rollspelen som de inte ville vara utan.

Till och från pratade de om hur de skulle kunna döda Thomas. De pratade om det som om det var ett spel eller en tävling, där det gällde att lyckas med ett uppdrag. Vilka vapen kunde de använda? En pistol vore bra, men den låter mycket. Kanske kunde man i så fall skjuta honom på nyårsafton när en massa barn smäller smällare. Då kanske det inte skulle märkas.

En kniv kunde man så klart använda. Thomas hade ett grillspett, ett halvmeter långt järnspett, som var mycket spetsigt. De kunde köpa ett spett i en affär i Bjuv om de ville använda ett sådant

Álmos frågade några i sin klass, några som redan fyllt 18, om de kunde köpa en luftpistol åt honom. Men en luftpistol skulle knappast gå att döda med.

Fick man inte tag i ett vapen skulle man kanske kunna sparka ihjäl honom...

***

När György kom till Norrköping fick han komma in till anstaltschefen Lars Bergmans rum. Alla nya interner kom dit först. De fick snacka igenom sina problem och prata om hur allt skulle fungera på anstalten. Bergman hade sedan en hel del personlig kontakt med György genom återkommande utvecklingssamtal.

I personalen hade man fem man till varje avdelning, så att varje intern fick en personlig kontaktman, en "farsa". Det fungerade väldigt bra. Och det var klart bättre jämfört med andra fängelser. Personaltätheten var en viktig del i vården av de unga brottslingarna.

Eftersom allting var nytt fanns det inget färdigt behandlingsprogram när György kom dit. De ansvariga på anstalten tog fram programmet efter hand, utan någon egentlig vetenskaplig hjälp. De improviserade fram det. Men till den mentala delen hade man hjälp av en psykolog. Och all personal var specialutbildad i pedagogik.

Man anordnade samtalsgrupper och psykologträffar. En teaterterapeut fanns också med där, som lät internerna spela med i teaterpjäser. Allt för att hjälpa dem bearbeta sina känslor.

Konstnären Ulf Lundqvist hade konstcirklar för en del av de intagna. De skulle lära sig att uttrycka sina känslor så att de inte behövde ta till våld.

Naturligtvis hade man skola också. Det blev i praktiken privatstudier för dem som satt i de små avdelningarna. Eftersom alla låg på olika nivåer när de kom dit gick det inte att ha gemensamma lektioner.

György fick fortsätta sina gymnasiestudier i fängelset. Han läste bland annat matematik, naturkunskap, engelska, franska och företagsekonomi. I de flesta ämnen fick han VG i betyg, väl godkänt.

Minst en gång i veckan fick internerna prata med en psykolog. De fick också regelbundna besök av psykiatriker och läkare. Läkaren kom var 14:e dag.

En vanlig dag i bunkern innebar väckning klockan halv sju. De fem fick själva laga till sin frukost i gruppköket. Under förmiddagen hade internerna ett personligt schema som de skulle följa. Det kunde handla om studier, terapi eller att arbeta med att packa knäckformar eller montera leksaker.

Lunchen fick de ibland själva laga eller så åt de maten som tillagats i anstaltens kök. Därefter följde en timmes motionspass på rastgården.

Under eftermiddagen följde de sina individuella scheman igen fram till halv fem då det var kvällsmat. Efter det hade de fri tid fram till klockan åtta då de låstes in i sina celler igen.

En del hade jättesvårt att fungera i grupp. Flera hade väldigt kort stubin och lätt för att ta till våld. De lät därför internerna skriva en vredesdagbok. Där skulle de skriva när de blev förbannade och vad de gjorde åt det. Till exempel fanns där en intern som slagit ner och sedan hoppat på en man vid en busshållplats för att han blev förbannad. Han bara hoppade och hoppade tills mannen dog. Tack vare vredesdagboken gick han över till att ta ut sina aggressioner på döda föremål istället.

Föräldrar och anhöriga involverades också. En intern vägrade delta i aktiviteterna. Han bara låg på sin säng hela dagen. Det innebar att han inte fick sin "lön" heller. Men han sa att han inte brydde sig, för hans mamma skulle komma till helgen och då skulle han få pengar av henne.

Anstalten ringde hans mamma och berättade. Hon skällde ut sonen och gav honom inga pengar mer. Därmed var han snabbt med på aktiviteterna igen.

Det gick förvånansvärt bra på avdelningen. Inga rymningar. Inga stora problem. Bara lite rackartyg, som när en pojke från Norrland gjorde hembränt på apelsinvin.

Verksamheten fungerade så bra att domstolar började ta det som en ursäkt för att döma ungdomar till fängelse. Det gick emot den ursprungliga tanken att enbart de ungdomar som var för farliga för ungdomsvården skulle få fängelsestraff. Dessutom fanns det bara plats för 15 ungdomsbrottslingar åt gången i Norrköping. Tre avdelningar med fem förstagångsförbrytare i varje som fått minst fyra års fängelse som straff.

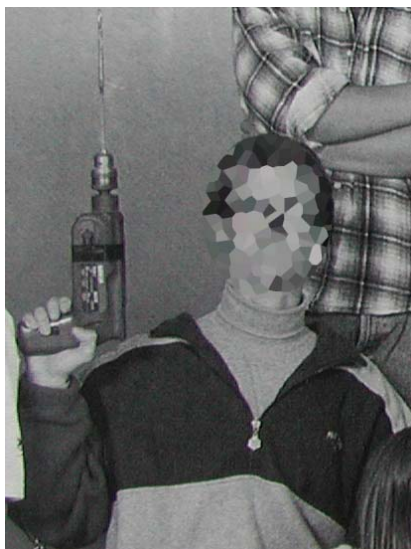
***

J augusti 1994 började György gymnasiet i Helsingborg. Han hade kommit in på naturvetenskapliga programmet och i en ny klass fick han tillbaka intresset för studierna. Han, som hela tiden sett sig själv som smartare än personerna i sin omgivning, hade nu klasskamrater som till och med var smartare än han själv. Han gillade det.

Under insparken, den traditionella invigningen av nya studenter, ställde han upp på alla utmaningar de kom med. Det spelade ingen roll vad det handlade om, springa naken genom Helsingborgs centrum eller äta levande maskar. Han gjorde det. Som pris för att han klarat det blev han utnämnd till "bödel", och skulle vara med nästa år och planera utmaningarna för ettorna då.

I början av november hade skolorna i Helsingborg novemberlov, en veckas ledighet. Bröderna bestämde tillsammans med Simon att de skulle åka ner till Malmö en av dagarna, för att ha lite kul och inte bara vara hemma hela lovet. Bröderna hade också en kompis där nere som de lärde känna när de bodde på flyktningförläggningen i Markaryd. Han kom också från Ungern och hade bott i Ekeby samtidigt som bröderna.

På pågåttåget från Bjuv till Helsingborg träffade gruppen ett par killar från Bjuv som de kände, Robert och Martin. De småpratade lite när György plötsligt frågade dem om de kunde ordna en pistol. De trodde att han skämtade och frågade vad han skulle ha den till. Han förklarade att han skulle döda Thomas. Det hade han sagt vid något tillfälle ett par månader tidigare också men varken Robert eller Martin tog honom på allvar.

György poserade i skolkatalogen tillsammans med de andra bödlarna, under rubriken "Rättvisans skapare". I handen höll han en bormaskin.

Kompisen i Malmö, Imre, var hemma på kvällen när hans mamma ringde och sa att det fanns en kamrat på besök i restaurangen där hon jobbade. Hon sa inget namn, det skulle bli en överraskning. Imre hade för tillfället en kamrat boende hos sig och dennes flickvän var också på besök. Så Imre tog med sig sina två vänner ner till restaurangen och mötte bröderna, Simon och ytterligare en vän till dem,

Benjamin, som också bodde i Malmö. Hela sällskapet gick till ett kafé i närheten och drack kaffe. Efter en stund lämnade Imres inneboende och hans flickvän kaféet medan resten satt kvar och pratade. Även Simon och Benjamin gick iväg men återslöt senare då gänget satt på Café Bros vid Söder Tull i Malmö.

Framåt midnatt frågade György om Imre kunde ordna fram en pistol.

– Vad fan ska du ha en pistol till i den hålan? frågade Imre.

– Jag är bara intresserad av att få fram en pistol, svarade György.

Imre blev nyfiken.

– Berättar du inte varför så tänker jag inte försöka få fram någon pistol.

György ville fortfarande inte säga varför men de bråkade lite fram och tillbaka och till slut berättade György om sin kamrat i Bjuv som han kände sig mobbad av.

– Han utövar psykisk terror mot mig.

Han sa inte Thomas namn utan bara att det var en svensk kille.

Imre blev upprörd över att hans kompis ville ha en pistol. Också Álmos verkade upprörd över sin lillebrors fråga, men Imre fick känslan av att Álmos nog visste om det sedan tidigare men kanske inte ville kännas vid det. Imre fortsatte att ifrågasätta Györgys intresse.

– Vad fan ska du med en pistol till? Ska du döda honom?

– Nej, inte döda. Men en pistol kan vara bra att ha i vilket fall som helst, svarade György.

– Det är bättre att slå honom, så att han vet att man menar allvar.

Imre menade att Thomas skulle sluta terrorisera György då. Men det var egentligen aldrig ett alternativ för György. Han visste att Thomas två äldre bröder, som båda gjorde militärtjänstgöring och var riktigt grymma fallskärmsjägare eller liknande, skulle hämnas då. Det hade de gjort en gång innan då en kille hade gett Thomas en örfil. Nej, enda chansen var att ta död på Thomas så att han inte kunde skvallra för sina bröder.

Diskussionen fortsatte men varken Imre eller de andra gick med på att György skulle få en pistol. De avrundade samtalet med att komma överens om att han skulle använda händerna i stället för att visa allvaret i det hela.

***

M ordet i Bjuv hade etsat sig fast i mångas minnen. I medierna användes det som exempel när andra mord hade någon liknelse till det. Också inom rättsväsendet försökte man använda sig av sina nya erfarenheter av ungdomsvåldet.

Hösten 1995 knivmördades en afrikansk flykting i Klippan, 15 kilometer nordöst om Bjuv, av en 16-årig nynazist. I rätten gjordes jämförelser på grund av åldern med Bjuvmordet, och den skyldige hamnade också så småningom på Norrköpingsanstaltens ungdomsavdelning.

Men framförallt togs fallet upp i samband med diskussioner om rollspel och videovåld. Ju längre tid som gått efter mordet, desto mer fel smög det sig in i mediernas, och debattörernas, argumentation.

I december 1996 mördade en 15-årig flicka i USA sina föräldrar med hjälp av en yxa och sina vänner. Gruppen på fem personer ingick i en vampyrsekt och enligt polisen fanns det inget motiv till mordet. De trodde i stället att ungdomarnas rollspel hade gjort att de inte kunde göra skillnad på lek och verklighet.

I Svenska Dagbladet varnade man för rollspelet Vampire och förklarade att rollspel funnits med i flera grova våldsbrott i Sverige.

”Det mest kända är mordet i Bjuv i november 1994 på 15-åringe Thomas Michelsen. Två bröder, 16 och 17 år gamla, slog ihjäl Thomas och sa i förhören att de lurade med Thomas i ett rollspel före mordet.”

Men artikeln avslutades med ett lugnande citat av Thord Modin på rikskriminalens underrättelseavdelning, som menade att inte enbart rollspel leder till brott.

”- Det är inte vilka ungdomar som helst som går ut och har ihjäl sina föräldrar.”

I början av 1997 bestämde sig den amerikanske författaren John Grisham att slå ett slag för att få stopp på filmvåldet. Enligt Dagens Nyheter den 4 februari, hade en av Grishams bästa vänner skjutits till döds av en man som sett filmen ”Natural born killers” 20 gånger på kort tid. Författaren spred budskapet att alla som drabbats av filminspirerat våld skulle stämna regissörer och filmbolag. Som ett svenskt exempel tog DN upp Bjuvmordet.

”I skånska Bjuv såg två unga män videofilmen ‘Surviving Game’, som innehåller en rad våldsscener, för att en stund senare slå ihjäl en skolkamrat med en plank och en sten.”

De missade att den enda som sett filmen var den fjärde i kompisgänget, som satt hemma och såg filmen när mordet begicks. De kunde i stället ha nämnt ”Måndag hela veckan”, komedin med Bill Murray, som de fyra såg bara en halvtimme före mordet.

Bjuvmordet förekom också i en riksdagsmotion i oktober 1997. De båda riksdagsmännen Bengt Silfverstrand och Birthe Sörestedt (s) la in en motion om att regeringen skulle se över vad som skulle räknas som rollspel och även fundera över att dra in bidragen till Sveriges roll- och konfliktspelsförbund (SVEROK). Som exempel togs Bjuvmordet upp.

”Gärningsmännen i Bjuv – endast 16 och 17 år gamla – dömdes för mord på sin 15-årige kamrat. De rättspsykiatriska undersökningarna, utförda var och en på sitt håll i Malmö och Göteborg, gav vid handen att mordet inte utförts under inflytande av ’allvarlig psykisk störning.’ Av de läkarutlåtanden som inkom till tingsrätten i Helsingborg framgår rollspelens och de våldsamma videofilmernas betydelse för utvecklingen av det scenario som till slut ledde fram till mordet.”

Även på kultursidorna gick det att ta med Bjuvmordet. Författarna Anders Jacobsson och Sören Olsson kritiserades i Svenska Dagbladet den 26 maj 1996 för att deras litterära figur Sune hade ”osmaken att driva med två skolpojkar som mördade en kamrat i Bjuv”. Journalisten Jan Hansson vände sig emot ett stycke i boken ”Sune älskar Sofie” där författarna skrivit:

”... och det kan vara farligt att spela för mycket dataspel. Sune har läst i tidningen att man blir en riktig mördare. En riktig mördare som mördar sina egna kompisar. Det är väl inte fejt att vägra bli en riktig mördare.

– Tyvärr kan jag inte vara med och spela Sonic och Mario Bros. Jag får inte bli en riktig mördare för morsan, säger Sune när de har mästerskapsturnering i TV-spel på fritidsgården”.

Författarna svarade några dagar senare med en tillrättavisning om att deras bok skrivits före den tragiska händelsen i Bjuv och de kände sig kränkta av Jan Hansson.

”Men att framställa oss som två svin som försöker förmedla lustigheter över ett tragiskt mord i Bjuv får oss verkligen att vilja kräkas. Hur kan man låta en sån mentalt vriden och störd uppfattning komma i pränt?”

***

En grå himmel hade lagt sig över Bjuv och effektivt förvandlat söndagen den 20 november till en höstdag som gav invånarna en ursäkt för att hålla sig inomhus och bara slappa. Thomas hade under gårdagen varit och hälsat på sin bror som gjorde lumpen. Han hade hyrt en videofilm, "Måndag hela veckan", som han inte hunnit se och därför skulle kompisgänget, Thomas, Simon, Álmos och György, se filmen så de hann lämna tillbaka den till videobutiken innan klockan sex.

Bröderna Mészáros hade arbetat på tvålfabriken i Helsingborg tillsammans med pappan under förmiddagen. Det var ett bra extraknäck för alla tre. De slutade halv två och efter att ha varit hemma en stund gick de hem till Thomas. Simon kom vid halv femtiden och hade missat den första kvarten av filmen. Filmen var slut ungefär kvart i sex. De satt och snackade lite om den när Simon påpekade att klockan nästan var sex. Han hade tre egna, hyrda filmer som han också skulle lämna tillbaka. Thomas tyckte att han kunde ta med "Måndag hela veckan" och lämna alla själv. Men Simon ville inte eftersom det regnade ute och han hade ingen cykel med sig.

Så efter lite dividerande följde hela gänget med. När de kom fram till Video-Kalle, tio minuter försenade, gick Thomas och Simon in med filmerna. På väg ut såg Simon reklam för en ny film, "Surviving the game", som han ville hyra. Videobutiken hade ett specialerbjudande och hela söndagen fick man hyra valfri film för 20 kronor. De kom överens om att betala hälften var.

Under tiden stod bröderna utanför och pratade.

– Nu kan vi göra det, sa György plötsligt till sin bror.

Álmos blev förvånad men tänkte att hans lillebror bara snackade och inte skulle våga fullfölja mordet han pratat om i tre månader. Han spelade ändå med för att inte verka mesig. Så de började prata om hur de skulle gå till väga.

När Simon och Thomas kom ut ville Simon att de skulle gå och se filmen de hyrt. Men bröderna övertalade Thomas att de skulle gå och snacka lite. Bröderna fick inte lov att ta hem kompisar och de fick inte röka heller så det var inte ovanligt att de inte ville gå hem. Thomas föreslog att de skulle gå till skolan, Varagårdsskolan där Álmos och György gått innan de började på gymnasiet inne i Helsingborg.

– Ja, gamla minnen, sa György och tänkte samtidigt på att det fanns en hel del järnstänger och annat på skolan på grund av ett pågående byggnadsarbete. Han vände sig mot Simon.

– Gå hem, sa han till honom utan att Thomas hörde. Simon förstod inte riktigt varför men han behövde ändå gå och hämta sin lillebror som var hos en bekant. Han och Thomas kom överens om att han skulle se filmen de hyrt först och sedan skulle Thomas få filmen. Simon lämnade de tre och gick hem.

De gick på det gamla järnvägsspåret där tåg sällan kommer. De brukade gå den vägen eftersom skolan ligger bara 500 meter bort och intill spåret. Det regnade så smått den här novemberkvällen. Alla tre var väl påpälsade. Thomas hade sin svarta skinnjacka. Bröderna bar rödrutiga, liknande jackor. Alla hade handskar på sig. Under tiden ställde Álmos frågor på ungerska till sin lillebror om hur det skulle gå till. Det skulle gå ut på att döda honom, inte misshandla.

De kom fram till skolan och gick bort till den norra änden. Runt hörnet på byggnaden var det ett par meter bred asfalt och en häck. På andra sidan häcken bara åkermark. Här blev de sällan störda och här hade bröderna också målat grafitti på väggen. György hade undertecknat sina med "Shot Launda". De rökte var sin cigarett. Bröderna hade börjat röka mer och mer de senaste åren. Men inte samma märke. György höll sig till röda Prince medan Álmos ville ha Marlboro.

Platsen bakom skolans norra gavel var ett populärt tillhåll för dem som ville smygröka eller klottra på väggen. En tid efter mordet bestämde skolans rektor att väggen skulle tvättas ren från graffiti och behandlas med ett medel så att det inte gick att spreja på den igen.

Under tiden de rökte tog Thomas upp en plankan och viftade med den lite. Bröderna pratade samtidigt ungerska med varandra. Redan innan hade Álmos påpekat att plankan kunde användas och stenen som också låg på marken. Stenen kom från stenvallen intill, var ungefär 25 gånger 25 centimeter och vägde 10 kilo. Plankan kom från en bänk och i ena änden satt fortfarande ett vinkeljärn kvar.

Thomas la ner plankan. György hade rökt klart och tog på sig sina handskar. Han sa också till sin bror att ta på sina, sedan vände han sig till Thomas och pratade om sin frisyr. Han hade en mössa på sig och innan när han jobbade hade han dessutom haft en duk över huvudet för att inte få damm i håret. Det hade gjort att han fått ett rejält bakåtslick på håret. Han skulle visa det för Thomas och sa åt honom att ta av sig glasögonen och blunda för det skulle bli en överraskning.

Thomas tog av glasögonen men vägrade blunda. Så Álmos gick fram och höll handen framför hans ögon, en decimeter framför ungefär. Thomas höll upp ena benet lite framför sig och försökte skydda sitt könsorgan.

– Nej, jag ska inte sparka dig mellan benen. Lagg av, sa György.

Thomas ställde sig mer normalt och med Álmos hand framför ögonen såg han inte hur György plockade upp plankan och sedan tog i allt vad han kunde och vevade den mot Thomas vänstra kind.

Álmos hoppade undan för att inte bli träffad och slaget träffade hårt. György fortsatte med att stänga Thomas i magen med plankan. Han använde änden utan vinkeljärnet men efter några slag släppte han plankan och gick över till att använda sina knytnävar.

– Surprise! sa han och började slå honom i ansiktet. Thomas försökte skydda sig men fick ingen möjlighet att slå tillbaka. György träffade honom 3-4 gånger i ansikte och även i magen och ryggen.

Álmos hade blivit förvånad när György verkligen gjorde allvar av pratet och slog till Thomas med plankan. När han insåg vad som höll på att hända blev han rädd. Pulsens ökade, han började skaka och han var tvungen att handla snabbt. Han tänkte att han inte kunde lämna sin bror i sticket. Om György skulle åka i fängelse så skulle han själv också göra det. Under tiden György misshandlade Thomas hämtade Álmos stenen och tog sats.

*

– Backa! ropade Álmos.

György tog ett steg åt sidan och såg hur hans bror kastade tiokilos stenen på Thomas huvud. Men Thomas stod fortfarande upp så György tog upp plankan

igen. Han vände vinkeljärnet mot Thomas och vevade mot honom men missade så att han träffade väggen i stället. Thomas vände sig om och försökte ta sig därifrån. Men då lyfte Álmos upp stenen och slog den för andra gången i huvudet på sin kompis, som segnade ner på marken. När Thomas kämpade med andningen lät ett gurglande ljud ifrån honom, som om han fått blod i lungorna.

György gick bort till hörnet av byggnaden och kontrollerade så att ingen hade hört dem. Men det syntes inte till någon. Han gick tillbaka och sa åt sin bror att dra ut Thomas från husväggen. Álmos gjorde det och de fortsatte misshandeln. Senare skulle rättsläkarna konstatera att Thomas tillfogats ett 20-tal skador mot huvudet som vart för sig var dödliga.

Efter en stund tog Álmos av sig handsken för att känna pulsen på Thomas. Han tyckte att han kände en svag puls så han tog på sig handsken igen, lyfte upp stenen och rakt ovanifrån kastade han ner den för tredje gången mot det nu blodiga huvudet. För säkerhets skull fortsatte bröderna att slå.

Inte förrän blodstänk träffade Álmos glasögon och kind slutade han att slå. Han ville springa därifrån men György lugnade ner honom för att de inte skulle se misstänksamma ut. De lämnade sitt offer, gick snabbt därifrån och i ljuset av en lyktstolpe såg de att Álmos hade fått en massa blodstänk över sina byxor och i ansiktet. De tvättade av sig så gott det gick i en vattenpöl. Sedan begav de sig till kompisens Roberts hus där de visste att man kunde komma in i tvättstugan utan nyckel.

Innan de kom fram mötte de Robert och Martin som berättade att de träffat några tjejer och sedan frågade om bröderna kunde bjuda på en cigarett. György bjöd dem på var sin. Varken Robert eller Martin såg blodstänket på brödernas kläder. I mörkret såg det bara ut som att de blivit blöta av regnet. När de skilts åt gick bröderna in i porten till Roberts hus. Man behövde ingen nyckel för att komma in där. De gick in i hissen, tryckte på knappen till tredje våningen. När hissen börjat röra sig, tryckte de på stoppknappen och sparkade till dörren. Då åkte hissen automatiskt ner till källaren där tvättstugan låg.

*

Hans var hos sin flickvän i Gunnarstorp. Hon hade tvättid den här söndagskvällen. Hon hade fyllt maskinerna tidigare och nu skulle Hans sticka ner och hänga upp tvätten åt henne. Han tog hissen ner till källaren och tvättstugan. När han skulle öppna dörren märkte han att den var låst, vilket den inte brukade vara. Men han

hade nyckel med sig och låste upp. När han gick in i tvättstugan fick han se två unga män, i bara överkroppar, stå vid tvättstället. Det störde honom att de stod inne i tvättstugan med hans flickvans kläder i maskinerna.

– Kan jag få låna mitt tvättmedel, sa han sarkastiskt och pekade på förpackningen som den ena mannen höll i sin hand.

Han kände igen dem som de där ungrarna som brukar hänga ihop med någon i huset. Den ena killen räckte honom tvättmedlet medan den andra stod med ryggen till men Hans kände igen hans hästsvans. Han stannade kvar i tvättstugan tills killarna hade klätt på sig och gått ut.

När Hans skulle gå ner till tvättstugan igen senare tog han med sig ett bollträ. Men de unga männen var inte kvar.

*

Simon satt hemma i ett nedsläckt rum på ovanvåningen och tittade på ”Surviving the game”. Plötsligt såg han två skuggor bakom sig. Han trodde att det var hans föräldrar som varit ute och nu kommit hem. Men så insåg han att det var Álmos och György. Simons mormor hade släppt in dem utan att han märkt det.

– Var är Thomas, frågade Simon.

– Vi skildes åt. Vi skulle hem så han stack också hem, svarade György.

Sedan påminde han Simon om en diskett med ett musikprogram på, som bröderna skulle få låna. Simon letade fram disketten och gav den till Álmos. Under tiden föreslog György att de skulle gå och äta pizza. De brukade skiftas om att betala och den här gången var det Györgys tur.

– Men kan jag få låna ett par byxor, håsor och en tröja av dig? Jag har blivit helt blöt i regnet, sa György.

Simon la handen på hans byxor och kände att han var klart blöt. Simon slängde fram ett par strumpor och kom att tänka på att han hade ett par byxor som var för små för honom, men som nog kunde passa György. Han tog fram dem och började titta efter en tröja.

– Nä, strunt i den. Tröjan är inte så blöt ändå.

Egentligen var byxorna till Álmos. Det var han som hade stänkt ner sig med allt blod. För att det inte skulle synas hade György sagt åt honom att vända byxorna bak och fram. Så medan Simon gick runt i rummet och letade kläder satt Álmos försiktigt ner i en vinkel så att blodfläckarna inte skulle synas. Han stirrade på disketten han höll i sin hand och han reagerade inte direkt när György tittade menande och ville ha in honom på toaletten för att byta byxor.

Efter en stund gick de tre iväg mot Pizzeria Kos, bara ett kvarter bort. Álmos hade sin brors byxor på sig, György hade byxorna han fått av Simon och i en kasse fanns de blodiga undangömda.

Pizzerian låg i ett eget hus, i villakvarteren intill vägen som leder genom Gunnarstorp. Det vita taket var täckt med konstgjorda stalaktiter som fick det att se ut som en dödsfälla i en Bond-film. Den här söndagskvällen fanns det inte så många gäster i restaurangen. De flesta valde att ta med sig pizzorna hem, men Álmos och Simon satte sig vid ett ledigt bord medan György gick till disken och beställde. Han hade precis 60 kronor med sig så han beställde en capriciosa med extra ost och extra skinka som de tre skulle dela på och så frågade han om pengarna räckte till tre läsk också. Det gjorde de inte men efter lite prutande kunde de få två läsk att dela på.

Personalen på pizzerian hade på TV4 för att de ville se Beverly Hills 90210. I en reklampaus visades reklam för Stålmannen och bröderna och Simon kom överens om att se den ihop.

När pizzan serverades kunde inte Álmos få ner en bit. I förhören senare skulle han berätta att han då på pizzerian började inse vad de hade gjort. Att han tänkte på Thomas och hur det hade varit för honom att gå till skolan med sina kamrater och där bli slagen med en plank. Han tänkte på Thomas föräldrar, på hans mamma som både György och han tyckte så bra om, och hur de skulle reagera när de fick veta vad som hänt.

Han gav bort sin del av pizzan till György.

Inte heller György var sugen på pizza. Idén med att ta med Simon till pizzerian var bara för att det inte skulle verka misstänksamt att de dök upp hos honom utan Thomas och ville låna kläder. Men han lyckades ändå få i sig en del och samtidigt höll han konversationen uppe medan Álmos satt tyst.

När de lämnat pizzerian kom György på att han glömt sin mössa hos Simon. De gick tillbaka och hämtade den och sedan gick bröderna hem. När de var på väg hemåt såg György på sin bror att han var i det närmaste panikslagen. Han tänkte att det här skulle han aldrig palla med. Så György sa till honom att om de åkte fast skulle han ta på sig hela skulden så Álmos kunde klara sig.

Hemma i huset började också György bli riktigt orolig. Om någon hade hittat Thomas och om han inte hade dött, då kunde polisen redan vara på väg. De hoppades att ingen skulle hitta honom. Båda två var slutkörda och skulle inte orka med att bli hämtade av polisen. De höll tummarna för att de skulle klara sig till morgondagen och för att Thomas verkligen skulle vara död.

***

Den 26 januari 1994 avlossade maskerade män över 100 skott mot mc-klubben Morbids lokal i Kattarp utanför Helsingborg. Det skulle bli början på det så kallade mc-kriget i Norden mellan Bandidos, som Morbids hade kopplingar till, och Hells Angels. Mc-kriget blev också orsaken till att polisen i Skåne omorganiserades under 1994. Det krävdes en enhet som kunde samla all information och kunskap under ett och samma tak. Den länskriminala enheten bildades med huvudkontor i Malmö och en avdelning i Helsingborg.

Leif Lindgren hade varit polis i Helsingborg sedan 1954. Han ansökte om chefspositionen i Helsingborg och då 61 år gammal, med 40 års erfarenhet och vana från flera uppdrag som spaningsledare var han tillräckligt meriterad för jobbet. Han handplockade tio kriminalinspektörer, nio män och en kvinna, som han litade på och visste var engagerade och entusiastiska. Tillsammans flyttade de in i nyrenoverade lokaler på andra våningen i Helsingborgs polishus under hösten 1994. Satsningen på den nya enheten var stor. I de nya lokalerna fanns nya möbler, datorer och ett samlingsrum med el- och telefonkontakter i taket dit alla kunde koppla sina telefoner för att ständigt kunna arbeta effektivt. Enheten fick nya bilar och alla fick var sin mobiltelefon. De var klart privilegierade jämfört med övriga poliskåren. Och med förmånerna kom kraven.

Tidigare när ett mord inträffade hamnade det på våldshoteln där olika kriminalinspektörer blev tilldelade uppgiften. De fick då lägga åt sidan vad de höll på med och bilda en så kallad mordkommission. Det var omständligt och tog tid. Med den nya enheten hade man en snabb, rörlig styrka som kunde sättas in direkt när ett mord begåtts. Kriminalchef Lindgren fick snabbt visa vad hans nya team kunde prestera när en fånge hittades mördad på Bergaanstalten i Helsingborg den 2 november. Ett par dagar senare hade de konstaterat att han mördats med en biljardboll i en strumpa som vapen och den skyldige, en medlem i mc-klubben Morbids, greps.

Måndagen den 21 november klockan 6.17 ringde Leif Nordström, räddningschefen i Bjuv, till polisen och anmälde ett mord. En knapp halvtimme tidigare hade en städerska gått hemifrån till Varagårdsskolan där hon arbetade. När hon gick över skolgården såg hon en person ligga intill väggen vid norra sidan av gården. Det var fortfarande mörkt ute och hon vågade inte gå närmare fram. När hon kom in i skolan frågade hon sin kollega vad de skulle göra. Kollegan ringde då till sin man som dessutom var räddningschef hos brandkåren i Bjuv. Han skyndade sig dit och ringde efter ambulans och akutbil från sin mobiltelefon under tiden. När han kom fram till kroppen såg han i skenet av sin ficklampa en man

som låg på mage med ena armen under sig och med det rakade huvudet alldeles blodigt. Han kontrollerade pulsen och insåg att mannen var misshandlad till döds.

Platsen spärrades snabbt av, innan barnen kom till skolan på morgonen. Länskriminala enheten kopplades in och Leif Lindgren skickade ut teknikerna till platsen. Synen som mötte dem var som tagen ur en skräckfilm. Det fanns blod överallt runt offret, på marken, på väggen och på plankan som låg bredvid. En av poliserna blev så illamående av synen att han fick gå därifrån och spy. På marken hittade de också en sten intill offret, ett tomt cigarettpaket av märket Prince och ett par glasögon.

Skolans vaktmästare hämtades för att försöka identifiera offret men han kunde inte. Skadorna på det blodiga, sargade huvudet gjorde att han inte kände igen Thomas som han träffat mer eller mindre dagligen under tre års tid.

Senare skulle rättsläkaren konstatera att såväl hjärnskålen som ansiktsskelettet hade sprickor och brott, det fanns blödningar i hjärnan och halsmusklerna, trots skinnjackan hade huden på båda armarna och bålen fått skrapsår och blåmärken. Dessutom fanns tecken på inandning av blod.

I Thomas högra bakficka hittade man en plånbok med ett foto på Thomas och hans ena bror. Efter hand blev man mer och mer säker på att offret var Thomas Michelsen, 15 år gammal. Vid tiotiden åkte så två kriminalinspektörer tillsammans med en socialsekreterare hem till Thomas mamma för att meddela henne och be henne identifiera sin son. Hon befarade redan det värsta. När Thomas inte hade kommit hem kvällen innan trodde hon att han hade gått till sin pappa i stället. Föräldrarna var skilda och pappan bodde också i Bjuv. Men hon var orolig när hon inte kunde få tag på Thomas morgonen efter och hennes föräldrar hade kommit hem till henne som stöd. När polisen meddelade den hemska nyheten tog Thomas mormor det så hårt att de fick tillkalla läkare.

Efter en stund kom också Thomas pappa dit och han fick samma besked. Föräldrarna åkte med in till Helsingborgs lasarett. Där fick de identifiera sin yngste son.

På Varagårdsskolan hade rektorn Roy Mauritzon samlat eleverna i skolans aula för att informera om vad som hänt och att de inte fick lov att gå innanför avspärningarna. Till att börja med visste de inte om vem offret var, men ryktet började spridas att det var Thomas. Och samtidigt gick ryktet att det var György som hade gjort det, precis som han gått och snackat om under en tid.

Teamet från länskrim arbetade utifrån den teknik de lärt sig, att börja med ett brett fält av misstänkta och efterhand smalna av, som en tratt. Leif Lindgren satt som

spindeln i nätet på sitt kontor i Helsingborg. Han såg till att den så kallade inre spaningen arbetade snabbt med att kolla upp allt parallellt med folket ute på plats i Bjuv. När de konstaterat att Thomas var offret fick de också fram uppgifter om att han brukade umgås med två ungerska bröder.

Att de hade umgåtts kvällen innan hemma hos Thomas.

Att de brukade spela rollspel ihop.

Att rollspel ofta innehöll våld och mord.

Ett snabbt samtal till en psykolog gav dem uppgiften att rollspel kunde påverka vissa personer så att de inte säkert kunde skilja på spel och verklighet.

Kanske kunde bröderna vara de skyldiga.

Klockan 10.10 förhörde teamet en elev på skolan, Martin. Det var samma kille som György ett par veckor tidigare på pågatåget hade frågat om han kunde ordna fram en pistol. När Martin hörde att Thomas blivit mördad sa han till sin lärare att han behövde prata med polisen. Och under det korta förhøret sa han att det till 70 procents säkerhet var György som var skyldig. Han berättade att György pratat om att döda Thomas, om hans jakt på en pistol och han berättade att han och Robert träffat bröderna kvällen innan.

Klockan 11.05 kunde också Robert bekräfta vad Martin sagt.

Leif Lindgren hade redan tidigt begärt förstärkning från den 30 man starka avdelningen av länskrim i Malmö. Samtidigt som förhøren fortsatte i Bjuv skickades två bilar, en till vardera gymnasieskola som bröderna gick på, för att hämta dem. De väntade tills brödernas lunchrast började.

Klockan 11.30 hämtades Álmos av kriminalinspektörerna Jernberg och Larsson.

Klockan 12.05 hämtades György av kriminalinspektörerna Pallon-Feldskow och Olsson.

***

När det gällde ungdomsbrottslingar försökte man inom kriminalvården att slussa ut dem via familjevårdhem. Det var vanliga familjer som den intagne fick flytta hem till på försök. Ofta kom brottslingar från problemfyllda familjer och därför kunde det vara bra att låta dem leva i en "normal" familj innan de släpptes fria i samhället. Det var en komplicerad process att hitta en passande kombination. Både den intagne och familjen skulle trivas och vilja det.

Till att börja med fick den intagne prova på att bo hos familjen i några dagar. Därefter kom han tillbaka till anstalten för en utvärdering. Verkade allt fungera så kunde han få flytta ut och få en helt annan frihet även om han fortfarande var tvungen att sköta tider och sova hemma. Även vården och psykologsamtalen fortsatte under tiden i familjehem.

Så småningom flyttades den intagne över till frivården vilket innebar att man fick leva sitt eget liv men var tvungen att ha löpande kontakt med en övervakare. Minsta lilla misskötsel skulle innebära en flytt tillbaka till fängelset.

För bröderna kom frigivningen på vintern 1998, fyra år efter gripandet, då två tredjedelar av straffet suttits av. Som av en händelse sammanföll deras frigivning med en ändring i lagen som gjorde att ungdomsavdelningen på Norrköpingsanstalten fick stängas ner. Den som skapats för att ta hand om György och Flink behövdes inte längre då den nya lagen om slutet ungdomsvård togs i bruk.

Hädanefter fick Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvaret över de unga brottslingarna. Den senare tiden hade Norrköpingsanstalten haft ett nära samarbete med SiS för att kunna föra över all den nyttiga erfarenhet man skaffat sig under de fyra åren.

Álmos flyttade till en större stad några mil norr om Mariefred och György flyttade söderut till en mindre ort där han under två års tid fortsatte sina studier hos komvux. De bodde fortfarande långt från Bjuv.

***

Varken György eller Álmos hade sovit särskilt bra under natten. De fick kämpa med att hålla tankarna i styr men åkte ändå till sina respektive skolor som vanligt på måndagsmorgonen. György hade lektion i bild först. Han hade svårt för att koncentrera sig och satt och funderade över vad som skulle hända. Han räknade med att polisen skulle hämta honom för förhör. Han tänkte på vad han och Álmos hade kommit överens om, att de skulle säga precis allt som det var förutom själva mordet.

När det var dags för lunchrast kom han på att han fortfarande hade sina blodiga strumpor med sig. Kvällen innan hade de kastat påsen med kläderna som Álmos haft på sig, i en container innan de gick hem. Men György behövde göra sig av med sina strumpor också. Så han gick in på en av skolans toaletter, virade in strumporna i papper och slängde dem i papperskorgen. Därefter fyllde han på med papper ovanpå och skvätte lite vatten på det för att ingen skulle få för sig att rota där.

Bara några minuter efter att han kom ut från toaletten hämtade poliserna honom.

Bröderna togs med till polishuset i Helsingborg. Nästan direkt inledde de båda kriminalinspektörer som gripit Álmos att förhöra honom.

Han var fåordig, som vanligt, men berättade vad som hade hänt under söndagen, hur han och hans bror hade umgåtts med Thomas och Simon. Men han sa också att de "skildes åt vid skolan" och därefter gick de till Simon och till pizzerian. Inspektörerna ställde inga tuffa frågor men lät honom upprepa sin historia flera gånger.

Förhöret av György började en timme senare. Han var betydligt mer talför och verkade nästan entusiastisk. När de berättade för honom att Thomas var död, mördad, reagerade han knappt. Poliserna frågade honom varför men han förklarade bara att det var så han reagerade på dödsfall. Det skulle inte spela någon roll vem det var som dött. Han skulle reagerat likadant oavsett.

Poliserna frågade om han pratat om att skaffa en pistol för att döda Thomas. György svarade med ett skratt att han visst hade frågat runt efter vapen. Men det var absolut inte för att döda Thomas. De var ju vänner. Nej, möjligen skulle han ha vapnet för att begå självmord.

György berättade annars samma sak som sin bror om vad de gjort kvällen innan.

Efter att ha suttit i förhör i två timmar var György nöjd med sin insats. Han kände att han hade lurat poliserna, som inte ens märkte att hans skor skulle kunnat avslöja honom eftersom de antagligen fortfarande hade blod på sig någonstans. Men den känslan skulle inte vara.

– Men nu ska vi underrätta dig här om att du är skäligen misstänkt för mord på Thomas Michelsen, sa kriminalinspektören.

– Jag är misstänkt för mord? frågade György.

– Skäligen misstänkt för mord på Thomas Michelsen och klockan är nu 14.54. Vad säger du om det?

– Ja ja, visst är livet underbart. Vad ska jag säga om det? Får jag lov att prata med någon advokat eller nåt sånt skit?

– Givetvis får du rätt till en biträdande försvarare.

– Får jag fråga vilken grund det är som tyder på att jag ska vara misstänkt?

– Jo, de här grunderna räcker för det och vad som har kommit fram om dig.

– Ja ja.

– Nå, vad är din inställning till detta?

– Jag är sur. Jag är rädd för att jag ska bli utsparkad från landet och få en ytterst allvarlig dom i Ungern som kommer att få mig till att bli homosexuell.

– Hur ska jag tolka detta då? Att du förnekar brottet?

– Självlklart! Det är nog det enklaste sättet att tolka det. Ni förstår fortfarande inte att det hade inte gett mig någonting att döda Thomas. Vilken glädje får jag av det? Som sagt, jag är inte skyldig honom pengar, jag vill inte ha någonting av honom, jag är inte ovän med honom. Men ändå så har jag dödat honom? Det passar ju inte in.

– Ta det där sista en gång till.

– Det passar inte in.

En halvtimme senare underrättade poliserna som förhört Álmos honom om att han också var skäligen misstänkt för mordet.

– Ni gör ett stort misstag, svarade han poliserna.

*

Bröderna hade tillbringat natten i häktet i Helsingborg. Det låg på översta våningen och på tisdagsförmiddagen fick de eskorteras med hissen ner till andra våningen och länskriminala enhetens lokaler. Leif Lindgrens kontor användes till det ena förhöret och rummet mitt emot användes till det andra. Planen var att utnyttja att man hade två misstänkta och försöka ställa deras uppgifter mot varandra. Genom att hela tiden uppdatera varandra och använda informationen skulle man pressa bröderna till ett erkännande.

Ungefär samtidigt som man avslutat förhören under måndagen hade Hans hört av sig till polisen. Han berättade hur han hade stött på två unga män i tvättstugan

kvällen innan. Han hade med hjälp av en granne dessutom lyckats komma fram till vilka de var. Han berättade att de hade stått i bara överkroppar och använt hans tvättmedel till att tvätta sig med. Efter att han hade identifierat bröderna visste teamet att de hade fått något att gå på.

När tisdagens förhör med György började hade han sin advokat, Eric von Post, med sig. Man inledde först med en genomgång av vad han sagt tidigare. De pratade om hur bröderna träffat Robert och Martin på söndagskvällen och sedan plockade förhørsledaren fram trumfkortet.

– Kan du berätta vad ni gjorde efter det att ni lämnade dem ni sammanträffade med. Vart gick ni och anledningen att ni gick där ni gick?

– Ja, vi gick mot Gunnarstorp, svarade György.

– Nu ställer vi en massa frågor till dig om detta här. Som du förstår så har vi hållit mängder av förhör i Bjuv.

– Det kan jag tänka mig.

– Så det är ganska viktigt att du berättar precis vad du gjort. Så kan man stämma av med de här vittnelserna.

– Nu ska vi se efter. Så här, vi delade...

Advokaten böjde sig fram och viskade något till György.

– Just det, svarade han.

– Ska vi bryta, frågade förhørsledaren.

Förhöret pausades och György fick prata i fem minuter med sin advokat innan man fortsatte. När han återigen fick frågan om vad som hänt efter mötet med Robert och Martin berättade György att de hade gått ner i tvättstugan för att dricka. Han nekade till att de skulle ha tvättat sig eller stått i bar överkropp. De hade bara tagit av sig jackan en stund för att den var blöt, förklarade han.

Efter att ha fått György att erkänna besöket i tvättstugan satsade nu förhørsledarna i rummet mitt emot på att pressa Álmos om samma sak. De frågade honom specifikt om bröderna hade varit inne i en byggnad efter att de träffat Robert och Martin men före Simon. Álmos svarade nej. De upprepade frågan flera gånger men Álmos stod envist fast vid sitt svar.

– Ljuger du om den saken kan man inte lita på att du talar sanning om andra saker, sa förhørsledaren.

– Men det var vi inte.

– Det är folk som har sett er vara inne i en byggnad. Jag vill inte precisera vilken.

Álmos var osäker. De hade inte tänkt på att diskutera tvättstugan på söndagskvällen. De hade kommit överens om att berätta allt utom mordet, men

tvättstugan var en osäker detalj. Så Álmos hade utelämnat det från början och nu vågade han inte ändra sig.

– Du vidhåller att ni inte varit inne någonstans?

– Ja.

Det spelade ingen roll att förhørsledaren berättade om vittnet som kunde peka ut Álmos på ett foto. De fortsatte att pressa honom genom att ställa hans uppgifter mot Györgys.

– Om din bror skulle ha sagt att ni varit inne någonstans, tror du att han hade kommit ihåg det bättre än vad du kommit ihåg det?

– Men jag tror inte vi var inne i en byggnad eller nåt sånt.

– Du tror inte? Du har svarat att du inte har varit inne i någon byggnad.

– Jag har inte varit inne i någon byggnad.

– Det är alltså ja eller nej. Ni har inte varit inne i någon byggnad?

– Nej, vi har inte varit.

– Så om din bror skulle ha sagt att ni varit inne i någon byggnad så ljuger han?

– Det är något konstigt då..., mumlade Álmos.

– Vad sa?

– Det är något konstigt då.

Efter det lämnade förhørsledaren ämnet tills vidare.

Teamet hade också fått fram uppgiften om att bröderna lånat kläder när de var hemma hos Simon. Även den delen nekade Álmos till. De frågade om György hade lånat någonting av Simon.

– Nej, det var jag som frågade efter disketten bara, svarade Álmos.

– Tänk på att vi har pratat med Simon nu.

– Ja, jag vet.

– Du inser att vi vet ganska mycket, hoppas jag?

– Ja.

– Då frågar jag en gång till. Bad György Simon om att få låna något?

– Nej, det gjorde han inte.

Samtidigt hade förhöret mitt emot avslutats. Man lät György sitta och tänka över situationen samtidigt som man satte större press på Álmos. Återigen började man fråga ut honom om tvättstugan. Och nu erkände han plötsligt att de hade varit där. Som förklaring till varför han inte sagt det tidigare sa han att han var rädd för att åka dit för inbrott.

– Så du menar här nu att du sitter misstänkt för mord och vill inte berätta om ett litet inbrottsförsök? Du riskerar att bli allvarligt misstänkt för att du undanhåller sanningen och så skyddar du dig själv för att undanhålla ett inbrottsförsök?

– Ja, men om jag inte blir dömd för det här mordet...
– Så blir du misstänkt för ett försök till inbrott. Så du tycker att de olika brotten står i paritet med varandra?
– Nej, det gör de säkert inte. Men om jag inte blir dömd för mord eller nåt sånt så vill jag inte bli dömd för något annat heller.
Förhørsledaren gick hårdare på med sina påståenden.
– Min snälle man, du har inte talat sanning nu heller.
– Jo.
– Nej, det har du inte. Fick ni besök i källaren när ni var där nere?
– Jag tror det.
Álmos berättade att en man hade kommit in när han och hans bror stod och drack vatten.
– Du talar inte sanning. Tala om som det ligger till i stället! Tror du att vi är dumma här?
– Jag sa som det är.
– Nej, du stod inte och drack vatten.
– Vad gjorde vi då?
– Tala om vad ni gjorde i stället!
– Jag drack vatten.
– Vi vet vad ni gjorde. Tala om det! Tala om det nu!
– Men det var det vi gjorde, liksom.
Förhørsledaren fortsatte att pressa och förklara att det fanns ett trovärdigt vittne men Álmos ville inte ge med sig.
– Man kan neka till en viss punkt och ljuga. Men när man står inför ett faktum då kan man bara inte säga nej hela tiden. Du drack inte bara vatten.
Álmos nekade dessutom till att han och György hade stått i bar överkropp när de upptäcktes.
– Du förstår att din situation är väldigt allvarlig. Du har suttit och ljugit för oss här nu i två dagar om en sak som kan vara bagatellartad, om det nu är som du säger. När det kommer till de verkliga frågorna där vi har vittnesuppgifter som säger en sak då säger du bara raka motsatsen. Tycker du inte det är märkligt?
– Jag kan inte hjälpa det. Det var så.
Längre lyckades man inte komma med förhöret.

Sakta men säkert började det gå upp för György att de inte skulle komma undan. De hade beslagtagit hans kläder och skor. Uppenbarligen fanns det flera vittnen, även några som känt igen dem från videobutiken, som sett att de gått med Thomas mot skolgården. Och poliserna verkade inte ge med sig.

Efter att ha funderat i några timmar och efter att förhöret med Álmos var avslutat så satt György återigen i förhørsrummet.

– Så György, du har ju tidigare idag och igår berättat om vad du gjorde från det du lämnade Thomas i söndags tills du kommit hem till din bostad, började förhørsledaren.

– Ja.

– Det du har berättat, har det varit riktigt?

– Nej, inte allt.

– Allt har inte varit riktigt?

– Nej.

– Ska vi börja med vad som inte varit riktigt då, hur det ska vara i stället då och var felaktigheterna varit?

– Vi kan väl börja från början och sen så fortsätter vi. Vi går framåt och saker som varit fel innan rättar jag till.

György började berätta om söndagskvällen från att de hade varit hemma hos Thomas. Han berättade om hur de gått till skolan, gått runt till baksidan, sett en sten och en plank. Och han berättade hur Álmos hållit för Thomas ögon medan han själv tog upp plankan och slog så hårt han kunde.

Men György berättade fortfarande inte hela sanningen. I hans nya version var det bara han själv som slog Thomas, både med plankan och med stenen. Álmos hade bara varit där, utan att ha gjort någonting.

György tänkte att om han ändå skulle åka dit så kunde han ta på sig allt så hans bror klarade sig.

*

Morgonen efter fortsatte förhöret med Álmos, som inte hade erkänt någonting under tisdagen.

– Då vill jag först berätta om, eller fråga dig om hur det ligger till med det här mordet som har hänt med Thomas Mickelsgård, sa kriminalinspektör Jernberg.

– Michelsen, rättade Álmos.

– Michelsen, förlåt. Michelsen.

– Var ska jag börja?

– Börja från början.

– Alltså söndag morgon eller?

– Du kan ju börja tala om rakt av vem som har gjort det, först och främst.

– Vem som har gjort det? Det var jag.

– Det var du?

- Ja.
- På vilket sätt gjorde du det?
- Ja, jag måste berätta det från början.

Därefter berättade Álmos samma historia som hans bror gjort dagen innan, med skillnaden att det var Álmos som hade slagit alla slagen. György hade bara varit med.

***

*T*vå år efter frigivningen flyttade bröderna till samma mellansvenska stad. Efter att ha tvingats isär av kriminalvården var de nu fria att göra vad de ville. Och då flyttade de ihop igen. Men bara under en kort period. Vanan från att ha flyttat mycket under uppväxten verkade sitta i. Efter ett halvår var det dags för en ny adress, för tredje gången efter fängelsetiden. De skaffade var sin lägenhet i en västkuststad men höll sig ändå nära varandra. Lägenheterna låg på samma gata. Ett år senare flyttade György till en ny lägenhet, men fortfarande på samma gata. Året efter det gjorde Álmos samma sak, bytte lägenhet till en annan på samma gata.

2003 flyttade György ännu en gång till en ny lägenhet, på samma gata. Men denna gång var det för att flytta ihop med sin flickvän. Álmos valde året därpå att flytta till ett annat kvarter, knappt två kilometer från sin bror.

2005 var det så dags även för Álmos att flytta ihop med sin flickvän. Han flyttade in hos henne i en lägenhet 500 meter bort. Månaden efter flyttade dock György och hans sambo till en grannkommun.

Totalt hade bröderna flyttat sex gånger vardera sedan de kom ut från fängelset. Hopräknat med tiden före innebär det att de bytt hem totalt 15 gånger innan de fyllt 30 år.

***

Bjuv var ett samhälle i chock. Barnen ställde frågor, undrade varför det kunde hända men föräldrarna hade inga svar. Nordvästra Skånes Tidningar publicerade en bild på offret i sin tisdagstidning. På färgbilden kunde man se Thomas livlösa kropp ligga bakom avspärningen mellan ryggtavlan på två poliser. Bilden utlöste frustration och ilska bland Thomas vänner och klasskamrater. De samlades utanför NST:s lokalredaktion och brände och rev sönder tidningar i protest. Tidningens ansvarige utgivare Bennie Ohlsson förklarade att man valt att visa bilden eftersom det utbredda underhållningsvåldet gjort att ungdomar inte insåg att människokroppen var sårbar och därför måste man visa våldets verkliga följder.

På fredagen, fem dagar efter mordet, anordnades ett fackeltåg genom Bjuv. 3 000 människor gick tillsammans för att dela sin sorg och visa sitt stöd för Thomas familj. På väggen intill där Thomas hittades hade någon skrivit "Varför?" och "Thomas, vi saknar dig". Nedanför brann marschaller och en liten kulle av blommor hade skapats av alla som velat visa sin sorg.

***

Teamet från länskrim hade hittat mördarna. Förhören med bröderna fortsatte i flera dagar. Så småningom kom hela sanningen fram, hur båda bröderna hade hjälpts åt att slå ihjäl Thomas. De förklarade båda två, var för sig, hur Thomas hade sagt "aj!", som i en tecknad film.

Efter ett förhör hade György frågat förhørsledaren om han visste när Thomas verkligen dog. Han svarade att Thomas säkert var död när Álmos kastade stenen den sista gången. György blev förvånad och tittade med stora ögon på förhørsledaren.

– Dödade jag inte honom med alla de slag jag slog mot huvudet?

– Jag har inte läst obduktionsprotokollet eftersom det inte är klart ännu. Så det kan mycket väl vara så att de slag du utdelade var dödande.

– Jag hade hoppats att järnet skulle gått in i hjärnan så att jag kunnat dra det ur kraniet. Men det gick aldrig igenom huvudet.

När han senare blev konfronterad med sitt citat ändrade han sig och sa att han menade att han hade "förväntat sig" och inte "hoppats".

Den stora frågan var egentligen bara motivet.

Länskrim hade tagit psykologens varningar om rollspel på allvar och under husrannsakan i brödernas hem hade poliserna tagit med sig en regelbok för Drakar och demoner. I tidningarna uppgavs mer eller mindre påhittade förklaringar när polis och åklagare inte gav några handfasta besked. Psykiatriker uttalade sig om att bröderna kan ha haft problem att skilja mellan rollspel och verklighet. Göteborgs-Posten påstod att bröderna och Thomas spelade ett rollspel som "gick ut på att någon måste dö".

Helsingborgs Dagblad fick reda på att man hyrt filmen "Surviving the game" före mordet och skrev att videovåldet mycket väl kunde vara en orsak. I onsdagens tidning kunde man läsa:

"Några timmar innan 15-årige Thomas Michelsen mördades hyrde han och de två mordmisstänkta bröderna våldsfilmerna "surviving the games". I filmen lockas en man ut i skogen i tron att han ska med på jakt.

I själva verket är han offret som ska dö."

Dagen efter lämnade man filmen därhän och inriktade sig på rollspelet som orsak.

"Spelet finns i flera varianter. I en del fall händer det att en av aktörerna måste 'dö' för att leken ska kunna gå vidare.

En teori som polis och åklagare nu arbetar efter är att Thomas lurades att delta i en lek som blev dödlig."

I Aftonbladet uttalade sig Lars Lidberg, professor i rättspsykiatri, och sa att våldsfilmerna och rollspel borde totalförbjudas.

Efter spekulationerna i tidningarna hakade också brödernas advokater på. Álmos advokat, Tom Peyron, sa till Helsingborgs Dagblad den 30 november: "Min bestämda uppfattning är att våldsfilmerna haft en avgörande betydelse. Bröderna har haft svårt att skilja på verklighet och fantasi."

Åklagaren, Carl-Gustaf Pfeiff, bad bröderna skriva var sitt brev med sina erkännanden.

Fem dagar efter mordet skrev György:

"Varför jag dödade Thomas M.

1. Thomas var en "smyg"-rasist. Den sortens rasister som inte erkänner öppet sina åsikter förutom i rätt sällskap. Han har kommit med sarkastiska yttranden om invandrare ofta.
2. Han trodde att han var bäst. Han hade en stil: att prata, att klä sig, att vara sådan att man hyste förakt mot honom efter ett tag.
3. Han tyckte om att retas och han visste inte när han hade gått för långt. (Han gick alltid för långt.) Han hade ingen aning om var gränsen låg mellan att skoja och acceptera det eller att driva en vansinnig. När han lyckades med det (Det gjorde han alltid) satte han på ett leende som signalerade hans känsla av triumf och uppreppande förnekande att veta vad som gjort oss galna av raseri.

Efter att ha blivit utsatt för följande irritationer minst en från varje sort, varje gång man var, talade med eller mötte Thomas, staplades dom här arga känslorna ovanför varandra som byggklossar tills en "vindpust" räckte för att allt ska rasa samman. (Det blåste ordentligt den kvällen)"

Álmos skrev också ett brev:

"Från och med att jag blev c:a 11 år, har jag börjat att gå på den kriminella vägen. Det började med små snatterier som sedan steg till bilbrott och till mord.

Varje gång vi bröt in i en bil eller snattade lite godis så fick jag (och jag tror min bror också) en kick. Man blir lite hög av det hela. Mordet på Thomas berodde nog på detta. Jag själv blev så otroligt hög när jag släppte stenen för första gången att jag ville nästan aldrig sluta.

Under de här åren fr.o.m. 11 år ville jag uppnå högre och högre positioner i brottslighetens stege utan att ramla ner (alltså åka fast), (jag har aldrig åkt fast för något brott, jag har gjort tidigare).

Mordet på Thomas blev det högsta jag fick nå och den kicken kommer jag aldrig att glömma, även om jag vill det!"

Med hjälp av lärare på Györgys gymnasieskola kom man åt hans privata dokument på skolans datorer. Där fanns bland annat en berättelse om hur han såg sig själv som den idealiske massmördaren. Han hade skrivit om hur upprörd han var över en kille på skolan och att han tagit med sig en kniv dit för att "sprätta upp hans mage". Han hade ångrat sig eftersom han kom på att hans dröm om att bli lärare inte skulle uppfyllas om han begick ett mord. I slutet av dokumentet hade han dessutom skrivit om försöket att skaffa en pistol för att mörda Thomas. Där fanns också en lista över de brott som bröderna begått. György hade listat brotten under olika rubriker, som snatteri, mordbrand, inbrott och klotter. Till varje brott, totalt 30 stycken stod med på listan, hade han gjort en uppskattning över värdet på det som hade stulits eller förstörts.

I medierna debatterades om vad som skulle hända med bröderna. Käthe Elmgren, överläkare vid den rättspsykiatriska avdelningen i Uppsala, förklarade i Aftonbladet att bröderna antagligen hade levt i en fantasivärld av videovåld och rollspel.

– Detta, i kombination med en störning i den känslomässiga utvecklingen, har lett till att de mördade. Vi kan förklara varför de mördade sin kamrat, men inte förstå det. När man hör vad pojkarna sagt i polisförhören låter det som ren, nästan biblisk, ondska.

Hon förklarade att den empatistörning som bröderna led av inte skulle gå att bota.

– Tyvärr tror jag att pojkarna i Bjuv aldrig blir av med sin störning. De kommer aldrig att kunna utveckla ett riktigt inre samvete eller skuldskänslor. Det man kan lära dem är att man inte får göra så här, att ge dem yttre ramar.

Psykologen, Ralph Stenbäcker, skyllde i samma artikel på samhället. Ett kallt och egoistiskt samhälle hade gett psykopater fritt fram att begå brott som mordet i Bjuv, massmordet i Falun och massakern vid Stureplan där Tommy Zethraeus hade skjutit rakt in i en krogkö två veckor efter Bjuvmordet.

AnnBritt Grünwald, chef för Österåkers kriminalvårdsanstalt, ville bota bröderna med kärlek.

– Käthe Elmgren må vara läkare i helvetet, men hon har ändå fel. De här pojkarna i Bjuv är människor. Kan de bara hitta någon person att knyta sin mänsklighet till så kan de botas.

***

År 1999 började kriminalvården i Sverige för första gången att sammanställa statistik om återfallsförbrytare. I en rapport kallad "Åter avsändare" presenterade man siffror på de så kallade klienter som lämnat kriminalvården mellan 1994 och 1996. Här fick man nya kunskaper genom att sortera upp klienterna i olika kategorier, som ålder, brott, straff och tidigare dömda. Året efter kompletterades rapporterna med åren 1997 och 1998, det år som bröderna Mészáros frigivits.

Siffrorna visade att den grupp som löpte störst risk för återfall var personer mellan 25 och 44 år gamla, som tidigare avtjänat fängelsestraff, som senast avtjänat mellan två månader och två år på grund av tillgreppsbrott, det vill säga stöld och inbrott men inte rån. Hela 85 procent av dessa klienter kom tillbaka till kriminalvården inom tre år från frigivandet. Över huvud taget var det personer dömda för tillgreppsbrott som låg sämst till. Men även bland unga, under 25 år, dömda för narkotikabrott visade sig att närmare 85 procent fortsatte med kriminaliteten.

En genomgående tendens var att personer dömda till medellånga fängelsestraff, från två månader till två år, löpte större risk för återfall än de som hade kortare eller längre straff.

Förstagångsförbrytare hade större chans att hålla sig lagliga än de med tidigare domar.

När det gällde de kategorier som bröderna Mészáros tillhörde var risken för återfall klart mindre.

För de som frigavs 1998 och som varit dömda för våldsbrott föll 26 procent tillbaka i kriminaliteten inom ett år.

För män, som hamnat i fängelse när de var 15—17 år gamla, var siffran 46 procent (sex av tretton som frigavs 1998)

För de som hade avtjänat ett fängelsestraff på mellan fyra och tio år var siffran så låg som tolv procent.

Och för förstagångsförbrytare var det bara tio procent som återföll i kriminaliteten.

***

— Det måste vara något fel i huvudet när man gör på detta sätt. Orden var Frigyes Mészáros, brödernas pappa. Han sa att hans söner måste sinnesundersökas när han fick reda på vad som hänt.

Och den åsikten var han inte ensam om. Bröderna skickades iväg till rättspsykiatriska kliniker, György till Malmö och Álmos till Göteborg. Där fick de under flera dagar genomgå undersökningar och kontroller för att se om de möjligen lidit av en allvarlig psykisk störning när de begick brottet. I så fall skulle de inte dömas till fängelse utan till slutet, psykiatrisk vård.

Tiden på kliniken var en ny upplevelse för de båda. De fick en bättre insikt i vad de hade gjort och för Álmos innebar det en djup ånger. Han ångrade mordet och mådde dåligt för vad han hade gjort även mot Thomas familj och för vad han gjort mot sin egen familj. Han ångrade vad han sagt vid förhören de första dagarna. Det han hade skrivit på åklagarens inrådan var inte sant. Han hade försökt spela tuff och vara någon han inte var, och det var ett misstag. I verkligheten hade han varit mycket rädd när det hände.

Álmos tyckte själv att han borde få livstidsstraff för mordet. Han hade tidigare hållit på principen öga för öga – tand för tand och trots att han själv stod åtalad nu så höll han fast vid det. Han borde straffas hårt.

György hade svårare för att tolka sina känslor. Innan hade han inte haft en tanke på hur folk omkring honom skulle drabbas. Han hade inte tänkt på att han skulle skada Thomas familj och sin egen. Det skändes han för men han kunde ändå inte känna någon riktig ånger.

Han hade tyckt att det hela varit en "trevlig och rolig upplevelse". Det var spännande att sitta i häktet, gå igenom den rättspsykiatriska undersökningen och att få vara i en rättssal som anklagad.

Under tiden i Malmö hade han fått träffa andra intagna "galningar", som han själv kallade dem. Deras berättelser om vad de gjort, misshandlat, skjutit, våldtagit och begått bankrån och narkotikabrott, och vad de tvingats gå igenom efteråt gjorde honom tveksam till om det var så kul ändå. Men han kunde inte känna skuldkänslor, även om han räknade med att det skulle komma så småningom.

Den 18 januari inleddes rättegången. Eftersom det enligt polis och åklagare fanns en hotbild mot bröderna och eftersom unga brottslingar enligt lag skulle skyddas mot uppmärksamheten en rättegång innebar flyttades rättegången från Helsingborgs tingsrätt till säkerhetssalen i Malmö tingsrätt. Efter att tidningarna skrivit om beslutet att flytta rättegången kom det in protestbrev till tingsrätten. I

breven skrev bland annat en äldre herre i Stockholm att brödernas hemska brott gjort att de inte var värda att skyddas.

Professor Anders Forsman vittnade och intygade att Álmos inte hade lidit av en allvarlig psykisk störning och därför kunde dömas till fängelse. Han sa också att bröderna var väldigt olika, att Álmos påverkats av sin psykiskt starkare lillebror. Forsman sa att det inte verkade som att Álmos haft några egna motiv för mordet. Det handlade snarare om en rädsla för svaghet och en lojalitet med sin bror. Han förklarade också att det var tveksamt om bröderna egentligen varit införstådda med att man faktiskt skulle genomföra mordet så verkligt som man gjorde.

– Álmos Mészáros är i behov av en långsiktigt uppbyggd psykoterapi. Han är så ung att han fortfarande är formbar.

Forsman var noggrann med att gå igenom vilka alternativ som fanns inom kriminalvården och utslöt socialtjänsten eftersom de inte hade tillräckliga möjligheter att hålla bröderna inlåsta. Men viktigaste var att bröderna inte placerades på samma anstalt och att de fick tillräckligt med vård.

– Påföljden får inte bara ses som samhällets örfil mot en lagöverträdare utan det måste också finnas ett korrigerande innehåll i denna, sa Forsman.

Efter en och en halv timmes förhör under rättegången bröt Álmos ihop. Han klarade inte av att se bilderna eller att läsa bevisningen utan började gråta så att rätten tvingades ta en paus.

György, däremot, visade inte tillstymmelse till känslor ens när obduktionsbilderna visades för rätten.

Professor Sten Levander vittnade också om att György led av en empatistörning, eftersom ”man inte kan fullfölja ett sådant slag om man är normalt utvecklad med avseende på förmågan att känna medlidande eller sätta sig in i ett offers situation”. Levander förklarade för rätten att György var oerhört fantasifull och att han saknat en vuxenkontakt som kunnat begränsa fantasierna och göra dem realistiska. György hade dessutom en benägenhet att göra saker drastiskt.

– Hans föreställningar och sätt att tänka och resonera dras ofta ut in absurda som någon form av experimenterande och någon form av kreativitet.

Levander berättade att han i början hade tvivlat över om György kunde lida av en allvarlig psykisk störning. Men efter hand hade alla tvivel försvunnit och han var säker på att György inte led av det.

Mordet började som en fantasi. Efterhand blev Thomas en representant för de ogärningsmän och alla tidigare oförrätter som György utsatts för. Levander förklarade att György från början varit ute efter att testa sig själv för att se om han

skulle klara av handlingen. Och när han slagit första slaget uppstod en ny situation eftersom han överraskat sig själv med att klara av det. Han fick panik och fullföljde därför gärningen.

Undersökningen av György hade visat att han hade en sammansatt personlighetsstörning. Han visade framträdande narcissistiska drag och han hade en empatistörning som gav honom dålig förmåga att leva sig in i och ta hänsyn till andra människors känslor och behov. Han visade också tecken på misstänksamhet, dålig affektkontroll som gav honom problem att kontrollera sin aggressivitet, och en hög ångestnivå.

Det gick inte att hitta en begriplig förklaring till hans personlighetsstörning i hans bakgrund eller uppväxt.

Levander var dock övertygad om att György skulle kunna göras till en i det närmaste återställd person om han fick rätt behandling under en lång tidsperiod, tack vare sin intelligens. Han räknade med att omkring tio års vård skulle krävas, varav de första fyra åren borde vara ett tvång för honom.

Åklagaren, Carl-Gustaf Pfeiff, yrkade på åtta års fängelse för båda bröderna, ett högt straff som han motiverade med att mordet var en planerad, bestialisk misshandel.

Álmos advokat menade att den äldre brodern borde få ett lindrigare straff eftersom han inte varit lika drivande i brottet. Men å andra sidan var György ett år yngre och borde dömas lindrigare på grund av det.

Rätten valde att döma de båda till sex års fängelse var.

***

I dag, 2007

Álmos Mészáros bor i en västkuststad med sin sambo och ett gemensamt barn. Han har slutfört sin elektrikerutbildning och har i dag en stadig inkomst. Förra året tjänade han över 28 000 kronor per månad.

György Mészáros lever ihop med sin sambo sedan två år tillbaka i en medelstor västsvensk stad. Han studerar till elektriker.

Båda bröderna lever under sina vanliga namn och har inte skyddad identitet.

Brödernas föräldrar och syster bor kvar i Bjuv.

Thomas mamma, Inger, har flyttat från Bjuv till en grannkommun. Hon kommer aldrig att förlåta bröderna som tog ifrån henne både hennes yngste son och hennes föräldrar, som hon anser dog av sorgen.

***

Fotnot: Namnen på familjen Mészáros, Simon, Martin, Robert, Imre, Benjamin och Hans har ändrats för att skydda deras identitet.